

AMERIKAANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 92.

JOLIET, ILLINOIS, 15. OKTOBRA 1915

LETNIK XXIV.

Bolgarija že v vojni in prodira v Srbijo.

Avstro-Nemci zavzeli mesto in trdnjavo Smederevo ob Donavi ter prodirajo dalje proti jugu. Srbji se povsod trdovratno upirajo in hrabro branijo svojo domovo. Anglo-francoske čete jim hite na pomoč. Niš ogrožen.

Lahi pravijo, da bodo v kratkem zavzeli Gorico. Zeppelini nad Londonom.

Dunaj, 11. okt., čez London. — Avstro-nemške čete, ki prodirajo iz Belgrada, so odbile Srbe jugovzhodno in jugozapadno od mesta. To je danes naznani avstrijski vojni urad. Uradno naznani se glasi:

"V okrožju Mače in blizu Obrenovca se ni pripečilo nič večnega."

"Avstro-ogrski in nemške čete, ki so prodile onostran Belgrada, so odbile Srbe iz njihovih zakopov jugozapadno od mesta. Naše čete so nakočile Zelenovac in Veliki Vračar."

"V okrožju Smedereva in Požarevca na nemška zaveznička zopet pridobila zemaljsko ozemlja."

Vojni plen v Belgradu.

"Pri osvojitvi Belgrada smo uplenili devet ladijskih topov, šestindvajset žetvenih topov, en žaromet, veliko streliva, mnogo streliva in drugih vojnih potrebsčin. Ujeli smo deset srbskih častnikov in več nego 600 mož. Sovražnikove izgube so bile zelo velike."

"Dnevno brodovje je odstranilo mnogo porečnih min in ruskih pomorskih min."

Nemško uradno naznani.

Berlin, 11. okt. — Uradno je bilo danes naznano, da so zvezne čete južno od Belgrada prodile dalje. Prehod čez Donavo je na vseh točkah izvršen. Dnevno naznani se glasi:

"Nadaljnje bitke so se razvile ob Drini, med mestom Šabac in Velikim ostrovom. Prehod čez Donavo je izvršen."

"Južno od Belgrada so naše čete zavezne višine med Žarkovom in Mirijevom. Postojanko "Anatem" ob donavskem kolenu pri Rami smo vzeli z na-

kom. Dalje dolib ob Donavi, blizu Oršave, se vrši topniško bojevanje. "Dosej so nemške čete ujeli 14 častnikov in 1,542 mož ter uplenili pet strojnih pušk in enajst topov, med njimi nekaj težkih."

Boji po belgrajskih ulicah.

Budimpešta, 11. okt. — Avstrijci in Nemci so morali pred Belgradom in v mestu premagati obupen srbski odpor. Dva dni je besnel po mestnih ulicah grozen boj z bajonetom, predno sta zaveznička osvojila glavno mesto srbsko. "Az Est" piše o tem:

"Naše pridobitev na ozemlju ter širini in dolžini naših v Srbiji prodrijo kolon naraščajo neprestano. Vkljub vsem naporom Srbov, ki jih deloma vodijo angleški častniki in ki se poslušajo angleškega topništva, je bil prehod čez reko izvršen po načrtu."

"Sovražnik je poskušal z vsemi razpoložnimi sredstvi obdržati svojo obrambno linijo. Dasiravno je na naše čete, ki so prekorakile reko, strahovito strejal, se jim je vendar posrečilo, prodati na srbsko ozemlje."

"Huda bitka se je razvila pred Belgradom, kjer so Srbi upirali najdratnejne. Vkljub temu se nam je posrečilo, dospeti do novozgrajenih mostov čez Savo in prodreti v južni del mesta, kjer so naše čete vztrajale, dokler niso dospele pomočne čete."

"Potem so se pričeli krvavi boji po ulicah. V severnem delu mesta je besnel boj z bajonetom 2 dni in 2 noči. Korak za korakom so bili Srbi potiskani nazaj, dokler ni bilo celo mesto naposled v naših rokah."

Vsa Srbija pod orožjem.

London, 11. okt. — Balkanske brzo-

javke pravijo, da je narodna nevarnost zedinila Srbijo kakor nikdar poprej, in po vsej deželi se za redno armado nespobni moški ter ženske in starci oborožujejo za obrambo svoje domovine.

Prebivavci macedonske Srbije so se zbrali v krdela z namenom, odbiti morebiti bolgarski napad. Poleg 300,000 vojakov je baje 1,000,000 Srbov ob teh spolih in vse starosti prípravljene, izpodbijati vse poskuse avstro-nemško-bolgarske zmage.

Zaveznički na Balkanu.

Pariz, 12. okt. — V nagovoru v poslanskih zbornicah je prvi minister Viviani danes reklo, da se bodo ruske čete jutri bojevale na strani francoskih in angleških čet na Balkanu. Francija, Velika Britanija in Rusija so v popolnem soglasju, le reklo, in dovolil čet je na razpolaganje, ne da bi se katera fronta oslabila.

Bogaria zavojskovala.

London, 12. okt. — Začetek sovražnosti od strani Bolgarije proti Srbiji, zavzetje Smedereva ob Donavi po Nemih in poročilo, da Rumunija mobilizira svojo armado, so bili glavni pojavi na Balkanu danes.

Bogaria je vstopila v vojno z nadom na Garibogac, blizu Kninjeve, ob reki Timok, v prizadevi, da si izsili pot do Železnice, ki veže Niš in Sofiju.

Proti železnici v Niš.

Del armade kralja Ferdinanda je začel napad v smerti Vlastinu, ki je samo nekaj milj od Železnice med Nišem in Solinom, proge, po kateri morajo zavezničke čete hiteti, da se pridružijo srbskim četam.

Trdnjava Smederevo je bila zavzeta po Nemcih še po krvavem spopadu s srbskimi branitelji. V zvezi z zavzetjem Smedereva poroča Berlin, da avstro-nemško pridiranje čez celo srbsko fronto napreduje.

Nemško naznani.

Berlin, 12. okt. (Čez London) — O dogodkih na balkanskem bojišču je veliki glavni stan objavil slednje poročilo:

"Naše napadno gibanje ob celi fronti dobro napreduje. Mesto in trdnjava Smederevo smo zavzeli včeraj."

Pretrg Anglij z Bolgarijo.

London, 12. okt. — Slednje uradno naznani o pretrgu diplomatskih od-

nosajev med Anglijo in Bolgarijo je bilo danes objavljeno:

"Vlada Njegovega veličanstva naznana, da so bili bolgarskemu poslancu izročeni njegovi potopni listi in diplomatski odnosi med Veliko Britanijo in Bolgarijo pretrgani."

Grška nevralna.

London, 12. okt. — Ko je srbski poslanec v Atenah uradno naznani ministarskemu predsedniku Zaimisu začetek bolgarske ofenzive proti Srbiji, je prvi minister odgovoril, kakor poročajo "Staru" iz grškega glavnega mesta, slednje:

"Grška ne more storiti nič drugega, nego vztrajati pri svoji oboroženi nevralnosti."

Nemško mnenje o Bolgariji.

Berlin, 12. okt. (Brezzično čez Tuckerton) — O balkanskem položaju in posebno o kritiki glede vedenja bolgarske vlade piše "Lokal-Anzeiger" med drugim:

"Dasiravno stoji v Sofiji spominek ruskega carja-ovsoboditelja, vendar Bolgarija izza druge balkanske vojne in dolžna hvaležnosti Rusiji. Vsak Bolgar goji izza teh tragičnih dni željo, pridobiti Macedonijo. Kralj sam je reklo svojim četam, ko so bile poslane domov, da so se bolgarski zaveznički izkazali kot izdajace. Če bi bil kralj sprejel predlog četvernega sporazuma, potem bi moč in uglev Srbi neizmerno naraslata. In pozneje bi si Srbi vendar z orožjem zopet vzel, kar je moralna prisiljena odstopiti."

Dvanajst dežel v vojni.

London, 13. okt. — Bližnji vzhod z avalom Avstro-Nemcem v Bolgrov na Srbijo, anglo-francoskim izkrivljanjem v Solunu, obljubljencem dejanjskim posredovanjem po Rusiji ter diplomatskimi možnostmi v Grški in Rumuniji — zavzema še vedno glavno zanimanje po vseh vojskujočih se deželah.

Brozavjaka iz Pariza na "Central News" pravi, da je Bolgarija formalno napovedala Srbiji vojno, tako da je zdaj v vojni že dvanajst dežel. Brozavjaka iz Budimpešte pravi, da je bila vojna napoved nabit po vsej Bolgariji nočjo.

Srbi se trdovratno branijo.

Srbi, dasi po številu v veliki manjšini in z mnogo slabšo opremo, trdovratno branijo svojo domovino, in dokler je avstro-nemško pridiranje ne prestalo, je vendar počasno in bomorebiti še počasnejše, ko prodro Avstro-Nemci do gorovja, kjer so Srbi v močnih utrdbah.

Premestitev začasnega srbskega glavnega mesta iz Niša v Monastir v osemnajstidesetih urah je pričakovati, takor poročajo iz Pariza. Bati se je, da Bolgari zavzamejo Niš, še pre-deno dospo tja Nemci.

Mesnila so bili sovražni napadi z ročnimi granatami oddeliti.

Nemci tepeni v Vogezih.

Garbunova je devet milj severozapadno od Dvinska, ob Železnici iz Dvinska v Poniewesch. Lautzessghay ob reki Laukes, osem milj jugozapadno od Dvinska, blizu Novo-Aleksandrijev, ki leži severovzhodno. Nemci so bili prisiljeni, zapustiti o-

Prekinjena vožnja.

New York, 12. okt. — Grški parnik "Vassilieff-Courtantius" je danes odjadril z 2,000 rezervistami na krov proti domaćim brežinam.

Dve uri po svojem odhodu je bil parnik brezičnim potom iz glavnega dora linije poklican nazaj.

Turki spet kolijo Armece.

Washington, D. C., 12. okt. — Klanci Armecev v azijski Turčiji je bilo krepko obnovljeno, ko je Bolgarija vstopila v vojno kot zavezница Turčije.

Naznani je poslal državnemu deparmentu poslanik Morgenthau, ki je reklo, da so Turki večino Armecev usmrtili.

Dasiravno je zvezna vlada nedavno poslavila Turčiji, ni prejela nobenega odgovora.

MAL POŠLJIMO DAR SVOJIM DRAGIM NA ALTAR.

Pošljamo denar v staro domovino. V staro domovini izplača denar c. kr. pošta. VSE NAŠE POSLOVANJE JE JAMČENO.

5 kron za..... \$ .80
50 " " " 7.90

Rusi zmagujejo v vzhodni Galiciji.

Ob reki Stripi predli avstro-nemške obrambne linije in naskočili več postojank.

LJUTI BOJI OKROG DVINSKA.

Nemške čete na več točkah potisnjene nazaj za več milj.

London, 11. okt. — Naznani je iz Berlina, da je maršal von Hindenburg na fronti pred Dvinskem odbil ruske napade, kaže na videz, da prvak izza izpetka nemškega pridiranja skozi Poljsko in Avstro-Nemci podjeti nobenega velikega napada na noben točki ob celi vzhodni fronti.

Berlin, 11. okt. — Nobenega nadaljnega nemškega napredka v bitki za Dvinsko ne poroča danes vojni urad, dasiravno je receno, da so bili ruski napadi v tem okrožju odbiti. Višine Hladki v Galiciji blizu Tarnopola so bile zavzete. Tarnopol je trideset milj od meje.

Ruska zmaga v Galiciji.

Petrograd, 12. okt. — Popolna zmaga, v kateri so ruske čete predli avstro-nemške linije ob reki Stripi v vzhodni Galiciji, je bila naznanjena danes v službenem poročilu vojnega urada. Rusi so ujeli več nego 2,000 mož in šestdeset častnikov ter uplenili štiri topove in deset brzostrelnih pušk. Rusi krepko pridirajo.

Zmaga za Ruse je prvi sad mogočne ofenzive ob istem času, kakor so Avstro-Nemci začeli svoje vojskovjanje proti Srbiji. Rusi napadajo severno od rumunske meje, morda z namenom, politično vplivati na balkanski položaj. Reka Stripa je pritok Dnjestra zapadno od Tarnopola.

Na severnem koncu vojne fronte so Rusi tudi pridobili precejšen uspeh v protinapadu na dvanajst milj dolgi fronti od Garbunovke do Lautzessghay.

Nemci pognani nazaj.

Garbunova je devet milj severozapadno od Dvinska, ob Železnici iz Dvinska v Poniewesch. Lautzessghay ob reki Laukes, osem milj jugozapadno od Dvinska, blizu Novo-Aleksandrijev, ki leži severovzhodno. Nemci so bili prisiljeni, zapustiti o-

Prekinjena vožnja.

New York, 12. okt. — Grški parnik "Vassilieff-Courtantius" je danes odjadril z 2,000 rezervistami na krov proti domaćim brežinam.

Dve uri po svojem odhodu je bil parnik brezičnim potom iz glavnega dora linije poklican nazaj.

Uradniki so izjavili, da je iz Aten dospela vest, da za nedoločen čas ne želijo rezervistov. Vzrok ni bil naveden.

Turki spet kolijo Armece.

Washington, D. C., 12. okt. — Klanci Armecev v azijski Turčiji je bilo krepko obnovljeno, ko je Bolgarija vstopila v vojno kot zavezница Turčije.

Naznani je poslal državnemu deparmentu poslanik Morgenthau, ki je reklo, da so Turki večino Armecev usmrtili.

Dasiravno je zvezna vlada nedavno poslavila Turčiji, ni prejela nobenega odgovora.

MAL POŠLJIMO DAR SVOJIM DRAGIM NA ALTAR.

Pošljamo denar v staro domovino. V staro domovini izplača denar c. kr. pošta. VSE NAŠE POSLOVANJE JE JAMČENO.

5 kron za..... \$ .80
50 " " " 7.90

100 KRON ZA \$15.75

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, III., 13. okt. — Priprave za naš "fair" ali cerkveno veselico, ki se priredi v vsaj delno pokritje velikih stroškov pri naši fari sv. Jožeta, se nadaljuje pod vodstvom čast. gospoda župnika Johna Plevnik in vrlage cerkvenega odbora z največjo vnetostjo in vsestransko brižnostjo. Stara šola, kjer se bo vršil "fair" v dneh 7., 14., 21. in 25. novembra, bude popravljena in olješana, kakor smo že poročali. Ker bo v našem "fairu" osredotočeno vse zanimanje naše javnosti in ta prihodnji mesec, zato so vse druge prireditve odložene za poznejši čas; tako bo n. pr. slavno društvo "Triglav" predrečlo svojo prvo dramatično predstavo v tej sezoni še o Božiču. In to je hvaljeno, da vse naše moči združimo k sodelovanju za čim lepsi uspeh cerkvene veselice, kar bo v čast in korist celih slavnih fari sv. Jožeta v Jolietu.

— Večerno šolo v prostorih jolietke občinske višje šole (high school) so otvorili v ponedeljek. Pouk se bo vršil čez zimsko polutletje vsak ponedeljek, torek in četrtek zvečer od 7. do 9. ure. Poučevalci bodo v raznih predmetih in strokah. Večerna šola je namenjena fantom, ki so dovršili ljudske šole in so čez dan zapošleni v raznih delavnicah. Nad 300 ukaženih mladenčev se je v ponedeljek vpisalo v večerno šolo — koliko je med njimi slovenskih fantov? Radovedni smo.

— Večerna šola za vse tiste, ki se žele pricuti angleščine, bude otvorjena v Roosevelt school-poslopju prihodnjem ponedeljek, dne 18. oktobra. Pouk bo vodil prof. August Maue, ki je imel to večerno šolo v oskrbi že mnogo let. Vpisina znaša \$2, a jo povrnejo vsakemu, ki bo počajal šolo tri četrtine šolske dobe.

— Srebrna poroka, G. Josip Avsec in ga, Frančiška Avsec roj. Mahkovec bosta obhajala petindvajsetletnico svoje poroke v nedeljo, dne 17. t. m., v svojem domu na 205 Stone st. Njun najstarejši sin Joe je že več let uslužben v tiskarni Am. Sl. Srebrnoporočenecem čestitamo!

— Iz Oklahoma City je prišel sem g. Frank Knauf, ki je izvrstek črevljar in je začel svojo obrt na 710 N. Chicago St.

— Kje pa so naši lovci? Na ponedeljkovem shodu za ustanovitev slovenskega lovskega kluba so se odlikovali skor v svojo odsotnostjo.

— Bankirji na konvenciji v Jolietu "The Illinois Bankers' Association" bo imela te dni v Jolietu svojo petindvajseto letno konvencijo, in sicer v novem hotelu Woodruff Inn.

— Jolietki Slovaki so imeli zadnjo nedeljo veliko slavnost. Obhajali so petindvajseto obletnico ustanovitev Prve Katoliške Slovaške Jednote v Z. D. Sev. Amerike, ki jo je ustavil v Clevelandu, O., leta 1890. Rev. Fr. St. Furdeč, znan tudi kot slovaški pisatelj. P. K. Slovaška Jednota šteje v Jolietu pet svojih podružnic. Slavnost se je vršila v novi veliki in krasni dvorani župnijske šole sv. Cirila in Metoda, na vogu Henderson in Elwood sts. Pričela se je slavnost s slovensko sv. mašo v slovaški cerkvi v ur. določene. Popoldne ob 3. uri se je pričel banket, ki je trajal do 7. ure zvečer in se ga je udeležilo do 700 oseb. Med banketom so se izvajale peske in muzikalne točke pod vodstvom organista g. Johna Rezeka. Predsedoval je banketu g. Andrew Bazik, predsednik dr. sv. Jožeta itd. Glavni govorovi so bili: Rev. S. Ivičič, neumorno delavni župnik slovaške fare; Rev. I. Gottschall iz Pullmana; Rev. Albert Olszewski, župnik poljske fare jolietke; Rev. John Olsavsky iz So. Chicaga, popravljajoči kaplan tukaj; nadalje g. John Jenco, Geo. Schlosser, Geš. Obsnitski, Stephen Ohla, John Hrvnak in drugi. Zvečer so uprizorili na velikem održu šolske dvorane neko lepo igro v petih dejanjih. In tako se je vsa slavnost dostojno zaključila, drugim lahko v zgled!

— Slično slavnost so imeli jolietki Poljaki dne 26. sept., ko so prav slovensko obhajali petindvajsetletnico ustanovitev društva Tadeusz Kosciuszko. Slavnost se je vršila v Sternovi dvorani na N. Chicago st.

— Smrtna kosa, John Palovčik, rod. Slovák, je nanagloma umrl v soboto zvečer v svojem domu, 404 Chase ave. Zapušča ženo in sedem otrok. Pokopan je bil včeraj na slovaškem pokopališču sv. Cirila in Metoda.

— Kolumbov dan je bil v Jolietu dostojno obhajan včeraj, dne 12. oktobra. Zaprete so bile šole, banke itd. in praznovali so sploh vse mestne dežele.

— "Woodruff Inn", novi hotel jolietki tik zveznega kolodvora (Union depot), je dogotovljen in bo te dni otvoren. O tem krasnem hotelu več o prilikih.

— Sedanja uprava mesta Joljeta si res prizadeva, da dobi Joliet lepše ceste in ulice. Letošnji stroški za ceste poprave in zboljšave so zelo veliki,

a še večji bodo prihodnje leto, kajti proračunjeni so na približno \$400,000.

— Z delom za tlakovanje North Chicago streeta se zdaj prav žurijo, in če bo vreme ugodno, bode cesta tlakovana pred Božičem. Največje neprične so glede poprave obstranskih tlačkov, pa upati je, da bo tudi to vprašanje povoljno rešeno o svojem času.

Cleveland, O., 11. okt. — (Slovenec!) Nekudan gibanje, in pa dejstvo, da Slovenci še dandanes ne vedo, kdo so, ali pa nočeto vedeti, mi sili pero v roko, da moram pisati, nekoliko razložiti, ali vsaj opozoriti dobro misle Slovenia na stvari, katere se delajo za hrbotom slovenskega naroda in ki nikakor niso v čast ali blagostanje naše naselbine. Brez ozira na to, kakšnega prepričanja je posamezni, pribijem dejstvo, da to, kar se zadnje čase počenja, ni v interesu našega ljudstva in njegovega napredka?

Judovska propaganda je začela širiti svoje umazane, hinnavske ideje, ki grože zasužnji naš narod, ga odigrati od lastne misli: slovenske samostojnosti, ter ga gospodarsko popolnoma uničiti. Ravno ko se je slovenska trgovina začela razvijati, so prišle hijene s krimišnimi nosovi, ter pričele nahalko v začetku, potem pa čedalje bolj jesti slovenski kruhi, ki po vsej pravici pripada slovenskemu narodu. — Ako pojde tako naprej, kam pridevmo?

Ni še dolgo od tega, ko se je izpoloval prostor, kjer naj bi imeli slovenski otroci svojo zabavo. In res, na prizadevanje nekaterih Slovencev je mestna uprava kupila začeljeno prostor. Toda glejte in strimit! Na večer, ko se je prostor otvoril v navzočnosti več sto Slovencev, je za to najeti govornik pel slavoslovje — judom. Toda to se ni bilo dovolj. Ko je govornik nehal govoriti, se je sklonil k njemu neki jud ter mu nekaj zašepal. In takoj nato se govornik zopet dvigne ter vrže v obraz Slovencev še to: Dragi otroci v vsi drugi! Morda vi se ne veste, kdo vam je preskrbel ta prostor, kjer se boste guncali. Zato vam jaz povem: ta prostor vam je preskrbel g. Sh., zatorej ga morate odsedaj naprej klicati z imenom "Dady", torej recite in zakličite vsi z menoj trikrat: Živj dady Sh!..... In glejte, ni ga bilo slovenskega veljaka, ki bi rekel: Tako ne sime daljel... Si je najbrže vsak misil, da mora tako biti.

Ampak "dady" je po misil drugače. Misil si je: Mi krivonosijudje Slovence lahko še bolj potegnemo. In res, ta "dady" je zbral še širi Jude, med njimi enega krščenega, in ta kruhi se vzelza na logalu, izkoriscenati slovenski narod kar največ mogoče.

V ta namen so si izmisliši za prvo silo "Karnival". Kaj pa je to? — To je, skoro bi rek, nekaka ciganska navlaka, potom katere se na najrafiniraniji način izpreši iz ljudstva težko prisluženi denar. Na zunaj razpon neke vrvi, manje obesijo par sestranih akrobatov, potem, če treba, najamejko kako oglušno godbo, — in biznes se lahko takoj prične. In to je vse zastonj. Nekaj drugega pa ni zastonj. Postavljene imajo namreč neke ciganske šotorje, v katerih kažejo stvari, ki niso v noben pouk naroda, se manj pa v moralen dobrobit slovenskih otrok. Splošno rečeno, je ta karnival navaden "humbug", čen judovske premestnosti, kateri hočejo v svoji nenasnitnosti iztisniti zadnji cent iz našega ljudstva. Kdo bi pa ne, saj imajo ti štirje judje, katere sem prej omenil, od vsega denarja, kar se bo nabrao na karnaval, 30 odstotkov!

Najbolj žalostno pa je, da so se skoro vsi slovenski trgovci, s par izjemami, dali prelepiti judom. Za okrasek hiše so plačali 50 do 100 dollarjev. Sramota! Med tem ko je marsikatera slovenske družine v pomanjkanju, ker je oče ali bolan, ali nesposoben za delo, med tem ko marsikateri slovenski otrok nima zimskih čevljev, ko nimajo gorke oblike, ki bi mlado telo varoval pred mrazom, med tem nekateri slovenski trgovci, ki žive izključno od slovenskega naroda, mečajo denar v judovsko malho, in to, za prazen nič, samo zato, ker so jih nataknili par zastavice na vrata. Je li to narodnost?

Je li to tista krščanska ljubezen do bližnjega? Kljub temu, da se vedno naprej in naprej temo po svojih katoliško-jetičnih prsih, vkljub temu, ki mi slovenski delaveci ne imeli ne cerkev ne šole, ako bi bili odvisni od teh magatov, ki so se z žulji slovenskih delavcev postavili na noge. In sedaj, ko bi lahko in bi morali po svoji moči tešiti bolečine našega naroda, iz katerega so izšli, pa mečajo slovenske petdesetake in stotake — judom. Ali si je to hvaležnost zasluzil slovenski narod, ki je vestejo gojil gesto "Svoji k svojim"?! To je hvaležnost človeka, v katerem je zamrl vsak čut poštenja in časti. Vkljub temu slovenski narod potprežljivo molči, a bridko čuti, da ga brat ne pozna v bedi. Kdo bi si misil, da smo tako daleč!

Poročevalc.

St. Stephen, Minn., 8. okt. — Slovenski uredništvo: — Minuli pondeljek smo spremnili k večnemu počitku enega izmed prvih naseljencev, Matija Justina.

Umrl je v soboto. Bolehal je dalj časa. Rojen je bil v vasi Dolgo Brdo, fara Gorje, Kranjsko. S svojo družino se je pred mnogimi leti podal v Ameriko, kjer si je postavil domačino. Žena mu je umrla že pred več kot petnajstimi leti, sedaj pa zapušča 7 sinov in 3 hčere v precej vnučkov in enega brata v državi Washington. Stregle so mu hčere, pa tudi sinovi so ga lepo hodili obiskavat. Pogreb je bil ob deseti uri s peto črno sv. inašo. Bil je član društva sv. Štefana in so se tudi ranjencev se je veliko nahajalo tam. V bližnjih strelnih jarkih pa je še ležalo več mrtvih vojakov naših in ruskih, katere so potem šele ta dan pokopali.

Kraj z okolico je prav prijazen. Skozi dolino teče Biala, iz bojev dobro znana reka. Ob njenih bregovih raste vrbe, v katerih drobe slavčki svoje mle pesmice. Sadno drevje je bilo v najlepšem evetu, kakor bi bilo pokrito s snežnobelodo. Vse je duhelo. Vsa narava je bila zopet oživila v najlepši majnški krasoti.

Ko smo bili tu okrog gotovi, smo dne 9. maja odšli v Tarnov. Med potjo smo videli precej globokih jam, ki so jih izvratile granate, a še večje so bile one pri Tarnovu od velikih 45 cm možnarjev. V tako jamo bi se lahko skrila precej velika hiša. Ni čuda, da so se Moskali tako bali teh granat ter urino odnesli pete, da se je kar kadilo za njimi. Tarnov je veliko lepo mesto ter od vojske ni preveč trpelo. Prebivalci so bili prihoda naših vojakov silno veseli, posebno še židje, ker pod Moskali so morali brezplačno trdo delati pri najnavadnejših delih, kar ni bila majhna pokora za te umazane člufe, ki se pecajo večinoma s trgovino.

Na Vnebohoda dan 13. maja zjutraj smo zapustili prijazno mesto ter vozeč čez Pilzno došli v Dembico, mesto 23 km vzhodno od Tarnova. Tudi to mesto je zelo trpelo. Skoro polovica hiš je požgan in razdejan. Res žalosten pogled. V Dembici smo dobili povelje, da popravimo brzovojno progo ob železnici, ki se bliži mesta odcepni proti severu. Najprej je odšel na delo en oddelek, a drugi dan 15. maja smo se že ob 5. uri zjutraj tudi ostali spustili za njimi. Nebo je bilo preprečeno s temimi oblaki in vsak čas je bilo pričakovati, da se vsuje dež. Tudi silni veter je vel od severa ter nam trošil prah v oči, da smo komaj gledali. A pologoma se je nebo zjasnilo in tudi veter je pojzenjal. Krog 10. ure dopoldne smo došli v kraj Žohov, kjer smo na sredini trga imeli tri ure "rosta", med katerimi nam je kuhan pripravil menažo. Okrepčani odrinemo ter ob 3. uri dopoldne v dokaj čedno mestec Mielec. Prostor za bivanje smo si izbrali ob cesti zunaj mesta. Tu smo ostali 12 dni. Popraviti je bilo precej brzovojne proge. Nekaj nas je po podvodom našega g. stavbnega komisarja opravljalo službo na provizorični telefonični postaji. Telefonista sta bila dva podčastnika, dva moja kolega in jaz smo pa pisali in raznali razne telegrame. To precej naporno službo smo opravljali skozi teden dni, dokler niso prišli sem vojaški brzovojni uradniki. Bivanje v tem mestu je bilo še dokaj prijetno. Blizu nas je tekla reka Visłoka, v kateri smo se umivali in kopali. Ob bregovih je kakor ob Bišnici tudi tu mnogo vrb, v katerih imajo slavci svoja bivališča. V mestu je sicer nekaj požganih hiš, drugače pa ni preveč trpelo. Ugajalo nam je, ker je bilo v njem še dokaj snažno. Tudi v bližnjih vasih je bilo videti, da se ljudstvo še dosti briga za snago. V mestu je precej čednih hiš in nekaj lepih vil. Nekega večera je nastal v južnem delu mesta velik požar, ki je uničil pet hiš. Strašno je gorelo, kajti bilo je vse suho, a vode malo in tudi voda je poletenja.

Mi smo odrinili s Cienjave zadnjega aprila zjutraj čez Novi Sonč proti Zakličinu, čez 40 km daljave od Novega Sonča. Bil je lep pomladanski dan. Solnce je že precej prišelo, da smo se začeli poti, tudi velik cestni prah nas je nadlegoval. Vendar smo šli z nekako veselimi srci od tam, ker smo vedeli, da nas čaka novo življenje. V nedeljo, dne 1. maja smo že došli do Zakličina. Najprej smo se ustavili blizu mesta v vasi Biešnik, v ozki dolini ob prijaznem potoku kraj novega sloškega poslopja. Šola še pred par leti nova, je vsa opustošena. Oken in vrat manjka, o klopek in drugi opravili tudi ni nikakega sledu. Stegne in tla vsa zamazana od konjskih odpadkov, kajti sobe, kjer so se prej bistri glavice poljske dece, so bili Rusi spremnili v konjske hlevje. Se vse polno gnoja je po tleh, spodaj v kleti pa za ped gnajnice, zato se ni razviral nič kaj prijetnih duh naokrog. Dobro je bilo, da smo jo drugi že že dobrili odtod v mestu. Dne 2. maja se je pričelo z delom. Napeljevali smo brzovojno žico čez Semjichov proti Gromniku, vzhodno od Zakličina. V par dneh je bilo delo že dovršeno. V Zakličinu smo bili prav blizu bojne črte, le par km od nas sto stale naše baterije. Videlo se je zlasti ponoči, kako so švige krogle, svetli žaromeji in svetline granate. Topovi so pa grmeljali, da se tresa zemlja in ozračja.

Dne 20. maja je odšel večji del našega moštva proti Zahod. Postavljeni je bilo brzovoj od Dombrove proti Ščucinu, mestu ob Visli. Nekaj nas je ostalo še v Mielecu, a smo že tri dni tudi mi odrinili tja. Vozili smo se po slabih stranskih potih. Po onih krajih so se kolesa globoko udirala v mehki svilci. Vse naokrog se razprostira neprevidna ravan. Kamorkoli se ozreš, ne vidis nobenega hriba. Po ravnini so gozdovi in rodovitna polja, a mnogo sveta je letos neobdelanega. Povod ob potih so nasajene v dolgih vrstah vrbe, breze ali jelše, kar dela na pokrajini ni videti preveč pusta in dolgočasna. Proti večeru smo došli v Vadovice, kjer smo prenočevali na dvojniških zupniščih pri velikih gospodarskih poslopijih. V vasi je lepa nova cerkev, zidanica iz rdeče opeke. Drugo dopoldne smo bili že v Ščucinu. Vozovi nismo smeli v mestu, ker je ravno ta dan prišel sem prestolonski nadvojvod Karel Franc Jožef, ki ga pa nismo videli. Ščucin je malo pa do gozdomo mesto, oddaljeno 1 km od Visle. Delo je bilo tudi kmalu dovršeno. Na praznik sv. Rešnjega Teleša se je oddelek udeležil sv. maše v mestni cerkvi. Ta dan smo tudi zvezeli veselo novico o zavzetju Přemysla po naših vrlih četah. Veselje je bilo splošno. Na večer je bilo mesto razsvetljeno. Etapno štacijsko povle-

stvo pa je dalo po vojakih prirediti bakljado z godbo po mestnih ulicah. Dne 7. junija je bil odhod iz Mieleca. Dobili smo bili povleči oditi v oddaljeno mesto Převorsk, ki je že bližu Jaroslava. Čakala nas je torej precej dolga vožnja. Odpeljali smo se že ob 5. uri zjutraj. Ko pridevmo nekako iz mesta, zapazimo na visoki topoli velikansko gnezdo, v njem pa velikega ptiča. Bila je štoklja, ki je zvedavljala dolni naš, češ, kaj mi pa ti že kalijo jutranji mir. Videli smo v Galiciji že v več krajinah gnezda te velike, tu prav udomačene ptice. Gnezdo ima najrajše na visokem drevesu ali pa na slemenu strehe. Slaba pot nas je vodila po ravnini skozi velike borove gozdove. Bilo je zelo vroče, zato smo bili veseli senčnega gozda. Krog 10. ure smo se ustavili pri nekem lesenskih kočah ter skuhali kosilo, po katerem smo točno odrinili. Krog 4. ure podolne došpemo v malo mesto Kolbusovo, ki ima samo pritične hiše. Od tu dalje je bila cesta veliko lepša. Proti večeru došpemo v malo vas ter se ustavimo na lepi ravni, kjer smo ostali čez noč. Bil je lep večer. Fantje so potem še razlagala da je veliko lepote v načrtu, ki je bila v temi meseči vseča.

Načrt je bila cesta veliko lepša. Proti večeru došpemo v malo vas ter se ustavimo na lepi ravni, kjer smo ostali čez noč. Bil je lep večer. Fantje so potem

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. I. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četr leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembni bivališča prosimo načrnik, da nam natančno naznamo POLEG NOVEGA TUDI STARINASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziroma.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

CERKVENI KOLEDAR.

17. okt.	Nedelja	Hedvika, kralj.
18.	Pondeljek	Luka, evangelist.
19.	Torek	Peter Alk., spozn.
20.	Sreda	Felicitjan, muč.
21.	Cetrtrek	Ursula, dev. m.
22.	Petak	Kordula, dev. m.
23.	Sobota	Janez Kapist, sp.

CERKVENI GOVOR ZA JEDNINDVAJSETO NEDELJO PO BINKOŠTIH.

Spisal škof Anton Martin Slomšek.

Tuji grehi.

Kadar so hlapci videli, kar se je zgodilo, so bili žalostni.

1. Tri lepe podobe nam Jezus v današnjem sv. evangeliju poda, naj bi jih prav pogosto pogledali v svoje podučenje. Prva podoba je usmiljenega kralja, nam pokazati, kakor dobrotrivje Bog. Druga neusmiljenega hlapca, nam pokazati, kako neusmiljeni so pogosto ljudje. Tretja zvestiblja sopslov, ki nočejo h grehu molčati, in se tuji grehov udeležiti!

2. To tretjo podobo si hočemo dnes prav pred oči postaviti in pogledati, kako in koliko se tuji grehov udeležimo; kajti v peku skoraj več pogubljenih zaradi tujih, kakor lastnih grehov tripi: "Zavoljo tujih grehov prizanesi svojemu služabniku, o Gospod!" (Ps. 18, 13).

3. Katekizem devet tujih grehov nastava: 1. v greh svetovati; 2. itd. Jaz vse devet v dva poglavita tuja greha povzamem:

1. Kadar tuji greh ne branimo, in bi lahko.

II. Kadar k tuji grehom pomagamo, da se Bog žali in duše pogubijo. Prijetilj! takih tujih grehov je med nami kot listja in trave: Le poslušajte!

1.

Grehov ne braniti. Slaba družina je, ki svoje hiše škode ne varuje; hitro bo v nič. Malopridna hiša, v kateri vsi ognja ne varujejo; lahko bo pogorelo. Še hujši kristijani, ki dopustijo, da grešnici Boga žalijo in podirajo božje kraljestvo. Tudi oni bodo v jamo padli, kojo si dajo izkopalni s tujimi grehmi (Ezech. 3, 18). Pa kako?

1. Kadar k grehu molčijo, in opustijo bratavo posvarjenje. Tega greha so deležni tovariši in tovarišice, ki vidijo slabo znanje, gredo dlanje sohlapev in sodekel; sosedje, ki vidijo, da se v soseski grdo godi, in molče: "Kaj sem jaz varil mojega brata?" velijo s ludobnim Kajnom (I. Mojz. 4, 9). Dat in sicer iz krščanske ljubezni. "Ako bo tvoj brat grešil" (Mat. 18, 15).

2. Kadar ne povedo in ne zatožijo, če si ne upajo sami posvariti, ali posvarjenje kaj ne pomaga. Neža ve, kako se Barbica zadraži, pa gospodinji ne pove. Sosedje vidijo, kako v so-

sedno krmo slabljude zahajajo, pa gospodki ne naznajo; dobro pozna da ta ali ona dva živita, kakor mož in žena, pa tihu denejo, in duhovski gospodki ne povedo. "Kjer se greh ne posvari, tam se predzrno greši; greh potrebuje navada, in smrt brez pokora." (Sv. Avg.) "Bo pa jenza in zameri, ako ka rečem," je navadni izgovor; ali on ne obvelja. Bolje zameriti se človeku, kakor Bogu (Djan. ap. 5, 29).

3. Kadar ne posvari, in greh pregleda. Tako grešijo starisci iz slepe ljubezni do otrok, kakor starci Heli (I. Kralj. 3, 12); tako premelki redniki in učenci mladeži, ki jim vso svojevoljno dajo, kakor David Amon (Kralj. 13, 14). Tako si ludova pravico osvoji, kadar čuvaji molče, in so mutastim psom podobni (Ezech. 33, 7-8). Ako vojsčak na strazi zaspeli, ali pusti sovražniku v tabor, svojo glavo izgubi, oni pa dušo, kateri molčijo, ali ga preglejajo. "O Gospod! ocisti me mojih skrivenih grehov, in zavoljo tujih priznesi svojemu služabniku" (Ps. 18, 13).

II

Se hujše je, ako tuji grehom pomagamo. Domislite si, da bi Jezusa na Golgati vnovič pred vami križali; vi bi pa namestu braniti, rabeljnom pomagali ga na križ pribijati. Ravno tako storijo:

1. Kateri greh svetujejo, kakor Kajfež Judom, nedolžnega Jezusa umoriti (Joan. 11, 49). Tako grešijo starci, vendar na Golgati vnovič pred vami križali; vi bi pa namestu braniti, rabeljnom pomagali ga na križ pribijati. Ravno tako storijo:

2. Kateri greh velevajo ali zapovejo, kakor Herodež otročice pomoriti. Ta grešijo starci, ki velijo otrokom, gospodarji poslom, kaj grešnega storiti, tajiti, lagati, goljufati itd. (II. Kralj. 11, 14).

3. Kateri v greh dovolijo, kakor Pijat v smrt Jezusa. Starci vidijo, da dečki prevzetujejo, dekleta se lišajo, pa jima dopade; gospodarji vejo za nesramne pote družine, pa jima dajo na ples, cerkovanje hoditi; gospoška ve, da se na raju greši, pa dovoli, in se vseh grehov udeleži. Zato je bila z Ahonom atom vsa žlahta pokončana, ker je v greh očetov dovolila. Oh, koliko je takih grehov, pa tudi kaznij med nimi, in jih se bo! (Rim. 1, 32).

4. Kateri v greh napeljujejo, naj bo z besedo ali z vzgledom, kakor Putifarjeva žena Jožefa (I. Mojz. 39). Noroglavi siromake dražijo, da koljeno, da se tepo; kdo ima greh? Ako druge šuntaš in jim v hudo srce delaš, koga upijasi, ženske napadaš, ali z nesramno noši drugi spel v oči pikaš, ali ne gresiš? "Gorje svetu zavolj poljuščanje" (Mat. 18, 6). In kaj še le, ako se takim smejš, jih hvališ, ki klapajo, nesramne šale, uganjajo, druge zasramujejo itd. "Gorje vam, ki ludobno hvalite, dobro pa grjate!" (Iz. 5, 20).

5. Kateri se greha udeležijo s posomo in z dobičkom, kateri malo tam, drži, krivično blago kupijo, poshranijo ali podelovajo; gostinjki, ki nečistnikom, igralcem plašč dražijo, da več izkupijo (Ezech. 13, 19); godci, ki h gehu godejo, šivilje in krojčati, kateri poljuščiva oblačila delajo (Ef. 5, 6-12). Kako strašno greše, ki drugih grehe zagovarjajo! kakor krivične priče, prilizovalci, slabji starci, kateri otroki zagovarjajo, če jih kdo po pravici toži, rekoč: "Kaj vam za to? Ti na svoje otroke glej, jaz pa na svoje" itd. (Prip. 17, 15).

Konec. Kakor se kupčevalec vsake priložnosti posluži, kaj prodati ali kušiti in pridobi, ravno tako tudi satan; njegov dobiček je poguba duš. Blago hudičivo je greh mnogovrstne vrste: smrtni, vneboupični itd. Največ po svetu pa tuji grehovi po svojih pomočnikih razpošlj, cele hiše, sosedke in duhovnike poljušča in v greh zakoči, kajti ljudje spijo, in greha ne branijo. Kaj pa Bog stori? Celo tako hišo in srečno kaznuje, kakor Koreda Datana in Abirona žlahto, ki se je z njimi spuntala; ako ne časno, pa večno. "Kakor gospoška kaznuje ne le te, ki sami kradejo, marveč tudi one, ki tatom pomagajo; tako bo tudi Bog kaznoval ne le tiste, ki greše, ampak tudi one, ki iz strahu ali zanikanosti greha ne branijo. Bodti si sam za se nedolžen, in pravilen v svojem življenju; če pa drugih v dobro ne naključi, kaznovoč boš" (Sv. Krizost).

O bratje in sestre moje! V roke si sezimo, si vse prizadeti, vse preprečiti, da le Bog žaljen ne bo. Amen.

SOCIALISTOVSKA ZAROTA.

Zarota proti državi.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

(Nadaljevanje.)

Zasmehovanje in preziranje domoljubije.

Umetno je, da v takih ljudeh ne more biti nikakega domoljubja, kateri store vse, da bi prevrnili našo vlado s tem, da bi povzročili razredno sovraštvo in povzročili upor. Veliko državljanov se ni nikoli zavedalo, da preizrajo in zasmehujujo socialisti domoljubje in se kar zgroze pri tem imenu.

"The Call", dne 25. septembra 1912, tako zavrne obdolžitev: "Res je, in smo ponosni na to, če domoljubje pomni ono silo, katera žene človeka, da greven za petnajst dolarjev na mesec in se da ubiti za dezelbo, katere ne lastuje niti za en čevalj in ne sme upati, da bo kedaj kaj posedoval. Če le suženj dobi plačo, da se komaj živi, se

malo briga, ali je njegov gospodar Angelez ali Kitajec."

Socijalisti večkrat podigajo k našilju med stavko. Ko mora država braniti življenje in posest državljanov, potem store ti ljubiteli upora in nereda vse, da vzbude sovraštvo in zaničevanje do vojakov, kateri so poslani, da napravijo red.

10. februarja 1912, pravi "The Call": "Kapitalizem skuša, ker se boji račočega protimilitarizma, storiti vse po cerkvi in vladu, da bi vničil ta duh. S postavnimi dela umetno spoštovanje in ljubezen do uniforme in ameriške zastave.

Spoštuje uniformo, časti zastavo, vpijejo. Neumni so dovolj, da misljijo, da bo nas delavce, nihova umetna navdušenost prenaredila, če dovolj glasno kriče, in da bomu kričali z njimi.

"Spoštuje uniformo! Seveda! Spoštuje obliko in zlatu tkanino, s katero oblačijo svoje slabounne stavkokace! Spoštuje uniformo, s katero preleve poštevane, a nevednega delavskega dečka v brezmiselnega divjaka, kateri bi, če mu prednik reče, vstrelil svojega postavnega očeta ali usmrtil nerojenega otroka svoje sestre z bajonetom, če bi bila pri stavki in vplila za nekoliko več kruha, gorkoje obliko ali boljšo streho. Spoštuje uniformo? Ne, pleni na!

"Spoštuje uniformo? Ne, pleni na! Osrami jo, da se ne bo delavec, kateri nosi, upal več pokazati med poštenimidelavcu. Spoštuje uniformo? Spoštuje to, kar daje pravico moriti, če je žrtev delavcev? Spoštuje to, kar je znamenje stiske, gospodarja proti suženj? Spoštuje to, kar naprava delavca izdajalca svojega stanu, da pozabi krvave vezi, da za denar proda dušo in telo naravnemu sovražniku, bogatemu? Spoštuje Judež in Benedict Arnolde delavskega stanu? Naši gospodarji nas že s tem zaničujejo, da kaj takega vprašajo.

"Ali bomo spoštovali milico v Massachusetts, kateri so brez vroča umorili mladega delavca? Ali je to, kar hocete z nami napraviti vi kapitalisti, vi kardinali in predsedniki? Prepozno vprašate, ker že zaničujemo in sovražimo vaše okrašene najemnike. S časom bomo napravili, da bote vedno teže dobitivali novince pri naših poštenih dečkih in jih pretvarjali v sovražne parazite. (Parazit je om, kateri se živi ob trudu drugih, opomba moja).

Hinavski socijalisti enkrat kriče za svetoven mir, kar narod želi, drugič pa razredno sovraštvo, skušajo vničiti naš domači mir in nas izpostaviti brezposlnosti in zločinom. S tem, da uči sovražni vojaščini vojaščini, da ga privede v pogred, ki vse skoči sam prostovoljno. Lahko bi navedel številke, ki dovoljajo samoumor. Milačna mehkušnost je posledica brezverske vzgoje. Posledica mehkušnosti pa je v mnogih slučajih samoumor. Svet odriva sv. Cerkev kot vzgojiteljico v stran, ker misli, da zna sam bolje vzgajati kakor ona. A posledice njevih vzgoje kažejo, da se moti. Svoje vzgoje ne zna postaviti na tisto trdnego podloga, ki edina more človeka ohraniti v ravnoteži tudi v najhujših bojih življenja. Kadar bo zoper Cerkev dobil svobodo, ki ji po pravici gre pri vzgoji, tedaj se bo začela mladina potrebiti učiti premagovanja in samozajevanja. Iz te sole bodo zrastli mladinci in možje, ki bodo kos težavam življenja. Samoumila kuga bo potem izginila, kakor izgine megla pred soncem. Torej nazaj k Cerkvi, nazaj na Kristus!

Načrni, da so na onem svetu plačila in kazni, je tista zavora, ki branodi do nešteto grešnim dejanjem, ki bi v svojih posledicah vodilo do samoumora. Načrni, da se pojavi samoumor najbolj pogost v tistih deželah, stanovih in družbah, kjer se je neverajajo, da bo načrbo hotobno razvila in razširila. Od tistega časa naprej, ko je začel socializem sejati nevero, rastejo tudi številke samoumora. In kdor je tega dočakal, da je vse bolj vredno pokazala, da je zlobni namenom po premišljenem načrtu. Samoumili, nesrečne družine, človeška družba: vsi kljuejo tem laži-aposolom: Vaše delo je satansko! vaša setev je strupena!

Drug poglaviten vzrok, zakaj je toliko samoumrov dandanes, je kriva vzgoja dnevnega mladine. Strah stresi človeka, ak lo pomisli na to zavojčano na telesu človeške družbe. Vera bi moralna biti podlaga, na katero bi se moralno načrnatiti vsa človeška znanost in veda, ker ako tega ni, potem je vsaka zgradba zgrajena na pesek.

Kako pa v današnjih šolah vero vstopuje? Na primer, tu v Ameriki so odmaknili šolo od križa, zato ker misijo, da so izumili nov način, kako bo dobre vere zgojevali dobre državljane in krepke značaje. Toda motijo se. Izkušnja je še vedno pokazala, da je lahko človek učen, prebrisan, duhovit, iznajdljiv, a poleg tega — neznačajnej in sebičnej.

Značajni možje izrazoste le iz verskih tal. Katekizem je podlaga poštenega življenja. Sveti Cerkev se trudi z raz

Družba

SV. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

VZJEDINJENIH DRŽAVAH
SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Vstanovljena 29. novembra 1914
Inkor. v drž. Ill., 14. maja 1915

DRUŽINČ GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

1. Stephen Kukar, Joliet, Ill. 2. Anton Trgovčič, Mount Olive, Ill.
3. Josip Težak, Joliet, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe
se naj pošljajo na 1. porotnika.Podrejeno Družbo sv. Družine se sme ustanoviti v kateremš-
bodi mestu države Illinois s 8. udi obojega spola.D. S. D. sprejema moške in ženske za ude v Družta iz vseh krajev od
16. do 55. leta. Ob pristopu plača vsak član(ica) en dolar v rezervni sklad.IZPLAČUJE SMRTNINE \$250.00 ali \$500.00 dedičem umrlega člana
popolno vsoto takoj po sprejemu in sicer še isti dan, ko so vse tozadne
listine v redu in sprejete v gl. uradu.IZPLAČUJE ODŠKODNINE, katere je deležen vsak član(ica), in sicer:
za popolno izgubo vida na enem očesu vsoto \$100.00;

za popolno izgubo vida na obeh očesih vsoto \$250.00;

za izgubo ene roke nad zapestjem vsoto \$100.00;

za izgubo obeh rok nad zapestjem vsoto \$250.00;

za izgubo ene noge nad členkom vsoto \$100.00;

za izgubo obeh nog nad členki vsoto \$250.00;

za izgubo najmanj štirih prstov ali cele dlanu ene roke vsoto \$50.00;

za izgubo najmanj štirih prstov na eni nogi ali stopala vsoto \$50.00;

za zlomljeno hrbitenco vsoto \$100.00, če je ud za vedno nezmožen za vsa-
to delo.IZPLAČUJE ZA OPERACIJE, česar je deležen vsak član(ica) in sicer
se izplača vsota \$50.00 za enkratno operacijo na slepiču (appendicitis) in za
enkratno operacijo na kili ali vtrganje m.Za poškodnine in operacije se ne pobira rednih mesečnih asesmentov, tem-
več razpiše gl. tajnik na vse člane(ice) primeren asesment kadar je treba iz-
plačati poškodnino ali operacije za ta sklad, da se pokrijejo poškodnine in
izplačila za operacije.Vsak član(ica) je deležen vseh dobrot in pravic (po dne 1. maja 1915), ki
jih daje D. S. D. tako kot je bil pravilno sprejet v katero Podružnico in
D. S. D. Poleg tega plačujejo Družta bolniško podporo.Člani(ice) plačajo sledenči asesment z ozirom na starost ob pristopu in z
ozirom na vsoto zavarovalnino:

Razred. Za \$250.00: Starost. Asesment. Razred. Starost. Asesment.

1	16-20	18c	1	16-20	35c
2	20-25	20c	2	20-25	40c
3	25-30	23c	3	25-30	45c
4	30-35	25c	4	30-35	50c
5	35-40	28c	5	35-40	55c
6	40-45	32c	6	40-45	63c
7	45-50	38c	7	45-50	75c
8	50-55	45c			

Poleg tega plača vsak član(ica) še 5c na mesec za stroške.

PRISTOPILI ČLANI(ICE):

K družtu št. 1, Joliet, Ill.: Mary Krall, Mary Mutz, Barbara Videtic.

K družtu št. 5, Ottawa, Ill.: John Batista, Jos. Batista, John Lukšina,

George Oslanec.

K družtu št. 7, Madison, Ill.: Dragica Novosel, Aga Ivančič, Mihail

Fabina.

K družtu št. 8, Rockdale, Ill.: Anton Konte.

K družtu št. 9, Chieago, Ill.: Louis Duller.

S KOROŠKE MEJE.

Clovek ne bi nikdar mislil, da se bo naše vojaštvo tako kmalu privadiло tu-krajšim krajjevnim razmeram. Je namreč tako, da nimamo tukaj samo vojake iz naših goratih dežel, ki so načrtevani strmi planini, kakor divja koza, temveč tudi ljudi iz ogrske nizine in galiških planjav, ki morda svoj živ dan niso nikoli videli hribovju, kaj šele take nebolicne gorske velikane, kakor so tu, kjer se tolčemo z našimi ljubjevinimi "zavezniki". Nahajam se v zvezzi z črno-vojniškim oddelkom. In iti možkarji plezajo po skalnatih bregovi, ne da bi jih to mrtvo kaj, kakor jih tudi ne mori dosti laško strejanje, ki je tupatam res tako močno, da se zdi cloveku, da pada želesna točka. Kakor hitro se namreč toliko razvedri, da je opazovanje le kolikaj močne, začno brenčati šrapneli okoli nas, temveč rečeno, do hujših spodajev pri nas še ni prišlo, temveč se bijejo med seboj topničari, danes hujte, jutri pa zopet nekoliko manj. Velikanska je pa razlika med strejanjem našč in na laške artiljerije. Lahi včasih naranost dijev razmetavajo municio, zdi se, kakor da bi sploh ne imeli namena, da bi obstrejivali kak dolečen cilj, temveč pospajajo cel oddelek fronte s šrapneli in granatami, kakor škropi vrtnar s škropilnicu na vrhu. Pri nas je pa drugače. Ne rečem, da bi včasih tudi naši ne bi odgovarjali precej hitro, strel za strelom, toda večinoma pa bi skoraj rekeli, da prihaja na desat laških strelov komaj eden naš. Vkljub temu pa so naši uspehi vse druženje, kakor pa laški. Naše topove in hribcev, ki imajo svojo posteno tezo, so namreč topničari razložili v posamezne dele in so jih sami ali pa s pomočjo mil in mezgov spravili tja gor nekam pod nebo. Še višje gori na vrhu, nad 2000 metrov visoko, pa čeprav skrbno skrit opazovalec, ki ima dober pregled sovražne fronte. Pa zabrni telefon, strel, in naša granata udari tja med njo s tako gotovostjo in matanostjo, da pri nas skoraj ne poznamo grezničnih strelov.

Od Lahov nas loči globoka dolina, tako da smo kake 3 ali 4 km naraben. V kaki temni noči se dogodi, da poizkušajo laške pehote patrulje priti na našo stran, toda pešci si pogostoma ne privočijo take šale, ker se končava vedno nekoliko preveč resno zanje. Sprejemamo jih tako ljubeznično, da se malokdo njih vraca k svojim oddelkom. Večinoma so to "alpin", katerim se mora priznati, da so izborni vojaki in res kakor nalašč za gorski

človek ne gre da z dnevom, teden za tednom. Dva meseca smo že skoraj tu, in pri mojem oddelku smo imeli dolejši samo enega ranjenca, in se ta je bil le lahko ranjen: zadel ga je kamenit drobec, ko je laška granata v pre-

Kdo je bolj napreden.

Pred takozvanou reformacijo so katolički v Evropi ustanovili 75 vsečilišč, po njej pa še 40, skupaj torej 115. Protestantje so pa vsega skupaj ustanovili le 30 visokih šol v Evropi. Kdo je torej bolj napreden?

Velepovestva na Ogrskem.

Ogrski magnat in velepovestnik imajo: Eszterhazi 516,039, Schoenborn 241,535, Karoly 174 tisoč 783, Palffy 104,522, Andrássy 92,259, Zichy 66,269, Pallavicini 66,032, Kohary 60,764, Barcák 52,782, Almásy 49,149, Festetics 36,965 in Baththyany 34,018 kat. oralov zemlje. Katolički škofje imajo: Velikovaradinski 187,393, ostrogon-

ceški 95,983, kaloški 87,453, vesprimski 65,618, ogrski 42,397, satmarski 30,032, banjabistriški 28,824, vaški 27,582, pečuški 26,550, sipuski 26,323, gyerski 18,887, nitriški 16,709, kanadski 12,293, sedmograški 11,827, koščki 9037, stolobelograški 7656, szabadski 7414, rožnogoriški 7178 kat. oralov zemlje; razen tega ima se grško-katoliški škof velikovardinski nad 139,657 kat. oralov in razni cerkveni dostenjanstveniki drugih verovipovaljanih še toliko zemlje, da merijo vsa cerkvena zemljišča 2,332,574 katastr. oralov.

skri grad

(Konstantinopol, turško Istanbul ali Stambul), glavno mesto turškega cesarstva, leži ob Bosporu pri Črnem morju na obeh straneh ozkega zaliva, ki se imenuje Zlati rog. Slovensko bi se moralno pisati Carji Grad. Mesto je na evropski strani v predmestju vred 20 kilometrov dolgo. Pristevata se pa tudi na azijski strani Skutari in Kadikoej (stari Kalcedon) še Carigradu. Zlati rog je največje in najlepše prisutnosti sveta, ki je 800 metrov široko, 40 metrov globoko in 7 kilometrov dolgo. Na drugi strani sta predmestija Galata in Pera, kamor drži dvoje železni mostov na ladjah. Na teh dveh mostovih je najzivahnejši ljudski promet. Pred mestom je proti severu tokoval Teodozijev izid iz leta 413, ki je šest kilometrov dolg in drži od Zlatega roga do Marmarskega morja. V tem izidu je več vrat, med njimi Top Kapu, kjer so l. 1453. Turki vdrli v mesto in ubili cesarja Konstantina XI. Najmenitejša stavba v Carigradu je Hagia Sofia, sedaj mošeja, nekdaj krščanska cerkev sv. Sofije. L. 326. jo je cesar Konstantin sezidal na čast "Sveti modrosti". Med palačami omenimo Seraj, staro rezidenco sultanova, in Visoko porto, kjer bivajo nekateri ministri. Carigrad ima 162,250 hiš in brez azijskih predkrov 1,125,000 prebivalcev. Med njimi je 43 odst. moščedanov, ostali so pa Grki in razni drugi narodi. V mestu samem bivalo skoro sami Turki, v predmestjih je pa brez Grkov okoli 60,000 Evropecev. V Carigradu je 188 turških in krščanskih višjih šol in 368 turških ljudskih šol. Deset let sem je tukaj tudi turško vsečilišče. Industrija je na slabih nogah, za trgovino ima pa mesto izvrsto logo. Na letu priljubljenem 1800 ladij, med njimi je okoli 5,000 angleških parnikov. Od nekdaj je bil tu sedež patriarhov. Bolgari so pred več kakor 1000 leti že tudi stali pred Carigradom z vojsko.

Solun

(Saloniki) je glavno mesto vilajeta, ki obsega Staro Macedonijo in Trakijo. V Solunskem vilajetu je 1,130,000 prebivalcev, in sicer 550,000 Slovanov, 330,000 Turkov, 170,000 Grkov, 56,000 Židov, 27,000 Valahov in 22,000 moščedanskih Ciganov. Mesto Solun leži ob Solunskem zalivu, ki je del Egejskega morja, ob gori Kisos. Z morja je pogled na mesto, ki ima brezštevilno kupel in mošej, in se dviga po brezga gori do gradu, zelo krasen. V mestu samem je pa mnogo nesnage, ozkih in krijev ulic, in le en del mesta se varuje načela zvezdne razvaline, ki je zadnjih čas moderniziral. 36 sedaj mošej je večinoma nastalo iz nekdanjih cerkv, dandanes je pa katoliška cerkev v mestu samo ena, pač pa je 30 sinagog. Sol ima mesto mnogo, in sicer eno bolgarsko in eno grško gimnazijo, več učiteljskih pripravnih, mnogo grških in eno nemško ljudske šolo. Tu je tudi velik jezuitski kolegij krasna nova stavba. Že cesar Konstantin je v Solunu sezidal cerkev sv. Jurija, ki je že sedaj mošeja. Sploh se vidi v mestu na poslopjih veliko znamenitih starin. Prebivalcev ima mesto okoli 105,000, med njimi 60,000 Židov. V mestu ceste industrije, obrti in trgovina. V pristanišču ostaja mnogo trgovskih ladij. V mestu bivajo vali, mušir (glavni poveljnik Macedonije), grški metropolit, židovski veliki rabbi in mnogo tujih konzulov. Mesto

je bilo sezidano in je dobilo ime l. 315. pred Kristom po sestri Aleksandri Velikega. Sv. apostol Pavel je pisal Tesalonjanom dvoje pism, ker je bil oni onda takrat že krščanska občina. V Solunu sta nekdaj živelata brata Ciril in Metod v obdobju prinesla Slovanom luč krščanstva. Turki so dobili Solun v oblast l. 1430.

Izvrstna misel.

V Crefeldu se je pripril vesel slujaj. 4leten otrok se je izgubil na cesti in ni na noben način mogel najti pot do doma. Celi potoki sol so tekel fantičku po obrazu. Vsled njegovega tvaranja se je kmalu zbrala okrog njega velika množica ljudi. Sočutne dame so izpravljale fantičko, kjer stanuje in kako mu je ime. Izgubljeni sin pa ni vedel niti prvega niti drugega. Ko bi vsaj vedel, kako mu pravijo. Pa še tega ne. Tudi za ime ulice, kjer stanuje njegov starši, ni vedel. Neka dama je hotela peljati fantičko na vsevedo policijo. Tu vpraša nenašoma eden izmed navzočih mož malega otroka: "Sliši, ti mali kamar pa hodiš očetu po vino?" Fantiček je še parkrat vzdihnil, nato pa je rekel z gotovostjo: "K ērnuemu konju!" Mož je nato peljal otroka k imenovanju gostilni, od koder je nato fantiček, kakor bi ga kdo podil, tekel proti domu. — Prijazna slika s ceste.

made na North Island. Trupla dolej še niso našli. Rešitev je bila izključena, ker je bil poročnik Talliofero pripel na svoj sedež.

Kabel pretrgan.

New York, 12. okt. — Francoska kabelska družba poroča, da je njen kabel (telegrafska podmorska žica) pretrgan. Uradna dnevna naznanila in druga vojna poročila da se torej ne morejo brzovajljati naravnost, ampak morajo potovati čez London.

Von Papen menda ostane.

Washington, D. C., 12. okt. — Vsa znamenja kažejo na to, da ne bo nobenega postopanja proti stotniku von Papenu, vojaškemu pribločniku nemškega poslanstva.

Pravijo, da je von Papen, kakor dr. Dumba, zaupal žurnalista Archibaldu tajna pisma, namenjena za nemško vladovo.

Indijanci poklali 23 oseb.

Douglas, Ariz., 7. okt. — Triindvajset prebivalcev rudarskega mesteca La Colorado

Ponižani in razžaljeni.

ROMAN V ŠTIRIH DELIH IN Z EPILOGOM.

Ruski spisal F. M. Dostoevskij.

Poslovenil Vladimir Levstik.

(Dajte.)

"Čemu si si to izmisnila, Neli? In kaj si misliš o njej; ali meniš, da bo pravljena, vzeti tebe mesto kuharice? Ako te vzame k sebi, te vzame kakor sebi enako, kot svojo mlajšo sestro."

"Ne, ne maram jih biti enaka. Tako ne maram..."

"Zakaj ne?"

Neli je molčala. Ustnice so ji drhte: hotela je plakati.

"Ta, ki ga ljubi sedaj, bo šel od nje in jo pustil samo?" je vprašala napoved.

Začudil sem se.

"Kako to veš, Neli?"

"Saj ste mi sami pripovedovali; in predvčerjanim dopoldne, ko je prišel mož Aleksandri Semjonovne, sem ga izprševala; on mi je povedal vse."

"Ali je bil Maslbojev tu?"

"Da, bil je," je dejala ona in povesila očesici.

"Zakaj pa mi nisi povedala, da je prisel?"

"Tako..."

Pomislil sem nekoliko. Bog zna, česa išče ta Maslbojev s svojimi tajnostmi! Kakšno razmerje je zasnoval? Dobro bi se bilo pomeniti z njim.

"Kaj je tebi do tega, Neli, ako jo on zapusti?"

"Saj jo zelo ljubite," je odgovorila Neli, ne da bi mi pogledala v oči. "Ako pa jo ljubite, se boste očenili z njo, ko ta odide."

"Ne, Neli, ona me ne ljubi tako, kakor jaz njo, in tudi jaz — ne to se ne bo zgodilo, Neli."

"Jaz bi služila vama obema kot vajina dekla, vidva pa bi živila in se veselila," je izpregovorila ona skoro šepetoma, gledaje v stran.

"Kaj ji je, kaj ji je?" sem si mislil in vsa duša mi je strepetala. Neli je umoknila in ves večer ni izpregovorila niti besedice več, ko sem odšel, je plakala celi večer, kakor mi je povedala Aleksandra Semjonovna, in tudi zaspala v solzah. Še celo ponoči, v sanjah, je plakala in bleddala.

Od tega dne pa je postala do mene še bolj mračna in majobesedna in nikan nič več govorila z menoj. Res sem zapazil par pogledov, polnih nežnosti, s katerimi me je pomerila skrivač, toda vse to je minevalo s trenotkom, ki je zbudil njenu nežnost, in kakor bi se upirala takšnim nagibom je postajala, plakala. Neli od ure do ure čimbalje bolj mračna, celo nasproti zdravniku, ki se ni mogel načuditi izprenembi njenega značaja. Medtem je bila skoraj že popolnoma ozdravljena in zdravnik ji je dovolil, da se sme izprahčati na svezem zraku, če ravno le malo. Vreme je bilo jasno in toplo. Bil je velikonočni teden, ki je tisto leto zelo pozno nastopil. Dopoldne sem moral na vsak način k Nataši, sklenil sem, da se vrne prej domov, nego po navadi, vzamem Neli s seboj in pojdem z njo na izpredhod; dotele pa sem jo pustil samo doma.

Ni mi mogoče popisati, kakšen udarec me je čakal doma. Ko prihujem domov, zagledam, da ključ tiči v vratih na zunanjji strani. Vstopim in vidim, da ni nikogar v sobi. Groza me presne. Ko stopim k mizi, najdem na nji listek, na katerem stope, s svinkom napisane, v veliki in nepravilni pisavi sledče besede:

"Odšla sem od vas in nikdar več ne prideš nazaj. Vendar pa vas imam zelo rada. Vaša zvesta Neli."

Vzkril sem od groze in planil iz stanovanja.

ČETRTO POGLAVJE.

Nisem še bil pritekel na ulico, nisem si še mogoel premisliti, kaj naj storim, ko zagledam, da se pred našimi vratimi ustavlja fiakar, iz katerega stopi Aleksandra Semjonovna, držeča Neli za roko. Držala jo je krepko, kakor bi se bala, da ji ne vide še v drugič. Planil sem k njima.

"Neli, kaj je s teboj?" sem vzliknil. "Kam si odšla, in zakaj?"

"Počakajte, ne hitite preveč; pojdimo naglo k vam, tam izveste vse," je začetebala Aleksandra Semjonovna, "Kaj vse boste slišali, Ivan Petrovič, mi je v nagnici šepetnila med potjo: 'Kar čudili se boste. Le pojdimo, takoj boste slišali!'"

Videlo se ji je na obrazu, da ima nevadljivo važne novice.

"Brž, Neli, brž, leži nekoliko v poseljo," je dejala, kô smo stopili v sobo, "trudna si; to ni šala, kolikor je tekala okrog; leži, dusica, leži. Morda pa pojdiva ta čas v drugo sobo, da je ne bova motila; naj zaspí."

Namignila mi je, da sem šel z njo v kuhinjo.

Toda Neli ni legla spati; sedla je na diyan in si zakrila obraz z obema rokama.

Aleksandra Semjonovna mi je v nagnici povedala, zakaj da se gre. Pozneje sem izvedel se nekaj podrobnosti. Bilo je takole.

Ko je Neli dve ur pred mojim prihodom odšla in mi zapustila svoje pismo, je tekla najprej k staremu zdravniku. Za njegov naslov je bila poizvedela že prej. Doktor mi je pravil, da je kar odrevenel, ko jo je videl sto-

piti v svojo sobo, in ves čas, dokler je bila pri njem, "ni verjet svojim ocen." "Tudi zdaj ne verjamem," je dejal na koncu svojega poročila, "nikoli ne verjamem tega." In vendar je bila Neli resnično pri njem. Mirno je sedel v svojem kabinetu v naslonjaču, v spalni suknji, in srebal kavo, ko je planila v sobo in se mu vrgla okrog vrata, pred njo se je mogel zavesti. Plakala je, objemala ga in ga poljubljala, ter ga, dasi brezvečno, prosila, naj jo vzame k sebi; rekla je, da noce in ne more več živeti pri meni, kar ji je pretežko; odsehdob se mu ne bo več rogalna v gorovila o novih oblekah, temveč se bo lepo vedla in rada učila, naučila se prati in likati njegove srajce, — gotovo si je namisnila svoj govor med potjo, ali pa tudi že prej, — ter bo poslušna in bo rada tudi celi dan jemala prase, naj bude kakorsnikoli. To, kar je tekla takrat, da hoče postati njegova žena, je samo žala; ona niti ne misli na to. Stari Nemec je bil tako ospuel, da je sedel ves čas z odprtimi ustini dvigal roko, v kateri je držal cigaro, tolkočaša, da je pozabil na cigaro in mu je ugasnila.

"Gospodična," je dejal naposled, ko je zoper začutil oblast nad svojim jezikom; gospodična, v kolikor sem vas razumel, me prosite, naj vas vzamem k sebi. Toda to ni mogoče! Saj vidite, da stanujem na tesnem in imam zelo majhne dohode. In naposled, tako nagloma, ne da bi si premislil... To je strašno! Poleg tega ste, kolikor vidim, ušli od doma. To je zelo napacno in nemogoče... Vrh tega pa sem vam dovolil samo majhne izprehode, kadar je jasno vreme, vi pa puščate svojega dobrotnika in bežite k meni, dočim bi se moral čuvati in jemati zdravilo. In sploh, jaz—sploh ne razumem cele stvari!"

Neli je začela plakati in ga prošit, a zmanj. Starec je postal vedno bolj presečen in mu stvar je bila čimdalje manj jasna. Naposled ga je Neli pustila, vzliknila: "Ah, moj Bog!" in pustila z oči. "Ves ta dan sem bil bolan," je dodal zdravnik, "in na več sem moral pititi čaj..."

Neli pa je hiteла k Maslbojevemu. Preskrbela si je bila njun naslov in ju poiskala, dasiravno ne brez truda. Maslbojev je bil doma. Aleksandra Semjonovna je kar plosknila z rokami, ko je zasišla njen prošnjo, naj jo vzameta k sebi. Na njeno vprašanje, zakaj da bi tako rada slra proč, in če ji je mar težko pri meni, Neli ni odgovorila nicesar in se je ihče sesedla na stol. "Tako je ihčela," je pripovedovala Aleksandra Semjonovna, tako je ihčela, da sem misnila, da umrje od ihčenja. Neli je prosila, naj jo vzame vsaj kot hišino ali kot kuharico, in obljubljala, da bo pometaла po tleh in se naučila prati perilo. — Na to pranje perila je gradila nekakšne posebne nadige in smatrala za najmočnejše priporečilo, da bi jo vzeli. — Aleksandra Semjonovna jo je hotela pustiti pri sebi, dokler se stvar ne razjasni; meni pa sporociti. Toda Filip Filipič se je odločno postavil po robu in takoj ukazal peljati begunko k meni nazaj. Po poti je Aleksandra Semjonovna objemala in poljubljala, Neli pa je plakala le še bolj. Gledajte na njo, se je razjokala tudi Aleksandra Semjonovna; tako sta obdevje plakali celo pot.

"A zakaj nočes biti pri njem, Neli, zakaj ne? Ali te mar žali, ali kaj?" je vprašala Aleksandra Semjonovna vse v solzah.

"Ne žali me..."

"Zakaj pa?"

"Tako; nočem pač živeti pri njem — ne morem — vedno sem tako hudobna proti njemu," je izpregovorila ona, krčevito ihče. On pa je dober. Pri vas ne bom hudobna, delava bom..."

"Zakaj pa si tako hudobna proti njemu, Neli?"

"Tako!"

"Ta 'tako' je bilo vse, kar sem mogla spraviti iz nje," je zaključila Aleksandra Semjonovna, brišoča si solze.

Šla sva k Neli. Ležala je, skrivala obraz med blazine in plakala. Pokleknil sem k nji, prikel jo za roke in jih začel poljubljati, ona pa mi jih je iztrzala in zaplakala še bolj. Nič več nisem vedel, kaj naj govorim. V tem trenotku je prišel star Ihamenjev.

"Po opravkih prihajam k tebi, Ivan, zdravstvo!" je dejal, začuden, da me vidi na kolennih.

V zadnjem času je bolhal. Bil je bled in suh, a je preziral svojo bolezzen, ni poslušal opominov Ane Andrejevine, ni legel in je se vedno hodil po opravkih.

"Zhgom tačas," je dejala Aleksandra Semjonovna in pozorno pogledala starca. "Filip Filipič mi je več, naj se prej po vremenu, ker imava opravek. Zvezcer v hraku pa pridev, da je zelo dobro."

Izpregovoril sem o nečem postranskem, toda starec je le zamahnil z roko.

"Nikar me ne tolazi; rajši glej, da tebijo tvoja ne vide; saj je gleda tako," je dejal in odšel, nagih korakov, ma-

Vedel sem že, po kakšnem opravku. Prisel je, da se pomeni z meno in z Neli ter si jo izprosi od mene. Ana Andrejevna je naposlед privolila, da vzame siroteco v hišo. To se je zgodilo vsled najnih tajnih razgovorov; prepričal sem bil Ane Andrejevno, da pogled na siroteco, katere mati je bila tudi prokleta od svojega očeta, morebiti navda starcevo srečo z drugačnimi mislimi. Tako jasno sem ji obrazložil svoj načrt, da je zdaj že sama začela priganjati moža, naj vzame siroteco. Rad se je starec lotil stvari; prvič je zelel vstreči Ani Andrejevni, drugič pa je imel sam svoje lastne misli...

Povedal sem, da Neli ni ljubila starca, odkar je bil prvič pri meni. Kasneje sem zapazil, da se zrcali na njenem licu celo nekako sovraštajo, kadar sliši ime Ihamenjeva. Starec se je takoj brez ovinkov lotil stvari. Stopal je naravnost k Neli, ki je se vedno ležala v skrivala obraz med blazine, prikel jo za roko in jo vprašal, če hoče iti k njenemu mestu hičere.

"Imel sem hčer, ki sem jo ljubil bolj kot samega sebe," je zaključil starec. "Toda zdaj je ni več pri meni. Umrla mi je. Ali hočeš zaveti njeni mestu v moji hiši in — v mojem sru?"

In v njegovih očeh, ki so bile vse suhe in razvrate od mirzličnega ognja, se je zasvetila solza.

"Ne, nočem," je odgovorila Neli, ne da bi dvignila glavo.

"Kako da ne, dete moje? Saj nimaš nikogar. Ivan te ne more vedno imeti pri sebi, pri meni pa boš živelka kakor v domaci hiši."

"Nočem, zato ker ste hudobni. Da, hudobni ste, hudobni, je dodala, dvignila glavo proti starcu in sedla pokoncu. "Jaz sama sem hudobna, hudobnejša od vseh, toda vi ste še hudobnejši od mene!"

Pri teh besedah je Neli prebledele in oči so se ji zasvetile; celo njene trepetajoče ustnice so prebledele in se skrivile o bnavalu silnega custva. Starec je že začudeno gledal.

"Da, hudobnejši ste od mene, zato ker nočete odpustiti svoji hčeri; pozabiti jo hočete popolnoma in jemljete k sebi tuje; dete; ali pa je mogoče pozabiti svojega lastnega otroka? Ali me boste ljubili? Saj se morete vendar ob vsakem pogledu name spomniti, da sem vam tuja in da ste imeli svojo hčer, ki se jo pozabili, ker ste trdorščne. Jaz pa ne maram živeti pri trdorščnih ljudeh; ne maram, ne maram!"

Solze so jo obile. Te svoje besede je bila najbrž že davno premislila in pripravila, za slučaj, da jo starec še enkrat povabi k sebi. Ihamenjev je bil ves presečen; prebledele je. Na njenem licu se je zrcalila bolnost.

"In zakaj, zakaj, zakaj se vsi tako brigajo zame? Nočem in nočem!" je naenkrat vzkrnila Neli v nekakšni besnosti. "Miločine pojdem proslit!"

"Neli, kaj ti je? Neli, dušica moja!"

sem vzliknil nehotje, toda moj vzlik je bil le olje na ogenj.

"Da, rajše bom hodila po ulicah in vbojajmo prosila, toda tu ne ostarem!" je klicala ihče. "Tudi moja mati je prosila miločine in ko je umrila, mi je dejala: 'Bodi revna in raje prosi vbojajme, nego da bi...' Miločine prositi ni stramota, saj ne prosim samo enega, temveč vse, in vsi niso en sam človek; če je eden, je stramotno, pred vsemi pa ni stramotno, tako mi je rekla neka beracica; saj sem majhna in nimam same kdo dobiti. In prosila bom, povod bom prosila... Hudobna sem, hudobna, hudobnejša od vseh, takole hudobna sem!"

In Neli je nemadoma neprječavano zagrabilo časico, ki je stala na mizici, ter jo treščila obla.

"Pa se je razbil!" je dejala, gledajte me z nekakim izzivajočim zmagošlavjem. "Časici sta samo dve; se drugo bom razbil... Iz česa boste potem pleti čaj?"

Bila je kakor besna in sama se je naslajala nad svojo besnostjo, kakor bi se zavedala, da je to stramotno in grdo, in se vendar sama izpodbjala k nadaljnemu izbruhom.

"Ves kaj, Vanja, zbolela ti je," je dejal starec, "ali — ali pa sploh ne razumem tega otroka. Zbogom!"

Vzel je svojo kapico in mi stisnil roko. Bil je ves potrit; Neli ga je bila strašno razzalila. Vse se je dvignilo v meni.

"Ali se ti ni zasmilil, Neli?" sem vzliknil, ko sta ostala sama. "Mar te ni nič sram, prav nič? Ne, ti nisi dobri, v resnicu si hudobna!"

In brez klobuka, kakršen sem bil, sem stekel za starcem, da ga spremim do vrat in mu rečem vsaj pri besedah v tolažbo. Ko sem se spuščal po stopnicah, mi je bil obraz Neli še vedno pred očmi; začuva mojo grajo, je strašno prebledele.

Kmalu sem dohitel Ihamenjeva.

"Uboga deklica je užaljena, sama nosi v sebi svoje bolečine, veruj mi, Ivan," je dejal z bridkim nasmehom. "Opriš sem njeni rano. Pravijo, da si lačnega ne razume; jaz pa pravim, Vanja, da tudi lačni lačnega ne vselej. Pa z bogom!"

Izpregovoril sem o nečem postranskem, toda starec je le zamahnil z roko.

Učite svojo deco slovensko

moliti in čitati

iz povsod priljubljene knjige, katera se imenuje

KATEKIZEM

KI GA JE SPISAL NAŠ POK. REV. F. S. ŠUSTERŠIČ.

Stane s poštnino vred samo 25c

ZA VEČJA NAROČILA PRIMEREN POPUST.

Pišite ponj na:

Amerikanski Slovenec, Joliet, Illinois

Edini in dolgoletni slovenski in polski pogrebni zavod in konjušnica. Kočije in ambulanci pripravljeni ponoči in podnevi. Najboljša postrežba za krste, ženitve in pogrebe. Najlepše kočije. Cene zmerne. Ženske slučajev oskrbuje soproga, ki je izkušena te stroki. — Tel. So. Chicago 249.

W. WALKOWIAK

Pogrebni Zavod in Konjušnica.

748 COMMERCIAL AVE.

SOUTH CHICAGO, ILLS.

DOMAČA NARAVNA OHISKA VINA
kakor Delaware, Catawaba, Iwes, i Conkord prodaja
Josip Svete

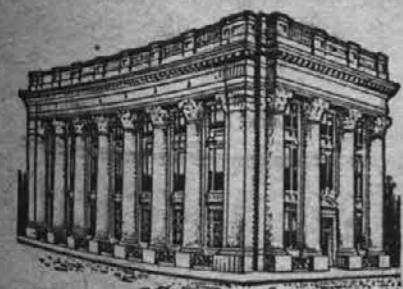
1780-82 E. 28th St., LORAIN, OHIO.

Concord rudečno vino 60c galona
Catawba belo vino 80c galona

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih
naročilih cena po dogovoru.

Pri vseh teh cenah je Vojni Davek že uračunan. Vina so po
polnoma naravna, kar jamicam. Naročilo je pridejati denar ali
Money Order.

LJUDSKA BANKA

Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu

Hranilnica

Vlade Zd. Držav,
Poštne Hranilnice
in Države Illinois.

Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vložen denar. Pod vladno kontrolo.

3% obresti od vlog. Začnite vlogo z \$1.
First National Bank

PREMOŽENJE NAD \$4,500,000.00

SLAVNOZNANI
SLOVENSKI POP
proti žeji - najbolje sredstvo.

Cim več ga piješ tembolj se ti priljubi.

Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih
sladkih pijač za krepčilo.

BELO PIYO

To so naši domači čisti pridelki, koje
izdeluje domača tvrdka.

Joliet Slovenic Bottling Co.

913 N. Scott St. Joliet, Ill.

Telofoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

PONIŽANI IN RAZŽALJENI.
(Nadaljevanje s 6. strani.)

haje s palico in trkaje z njo po trotoarju.

Ni si mislil, da govorji proroške besede!

Kako sem obstrmeli, ko sem se vrnil in v svojo grozo zopet nisem našel Neli! Planil sem na hodnik, iskal jo po stopnicah, klical, trkal celo pri sedih in izprševal po nji, ker nisem mogel v nisem hotel verjeti, da mi je zopet ušla! In kako je mogla uititi? Vrata so bila v hiši le ena; morala se je izmuznilo mino naju, ko sem se razgovarjal s starcem. Toda kmalu sem v svojo veliko žalost spomnil, da se je nemara prej kje skrila na stopnicah in počakala, da sem se vrnil domov, nato pa zbežala, tako da je vedena nisem mogel srečati. V nobenem slučaju ni mogla biti daleč.

V silnem nemiru sem jo zopet hitel iskat in pustil stanovanje za vsak slučaj odprt.

Najprej sem se napotil k Maslobujevu, a nisem našel doma niti njega, niti Aleksandre Semjonovne. Pustil sem jima pismo, v katerem sem jima naznajan novo nesrečo in ju prosil, naj mi naznamata takoj, ako pride Neli.

nato sem šel k zdravniku, ki ga tudi niso doma. Služabnica mi je povedala, da po prejšnjem obisku

Neli ni prisla vdrugič. Kaj sem hotel?

Napotil sem se k Bubnovi in izvedel

od svoje znane rakvarice, da sedi gospodinja od včeraj zaradi kdove česa na policiji, Neli pa da odstihod bil niti več nazaj. Utrjen in izmenčen sem se vrnil k Maslobujevu, kjer me je čakal isti odgovor, da nikogar ni bilo tja fin da se tudi onadvajama nista vrnila. Kaj mi je bilo storiti?

Smrtnožalosten sem se vrnil zvečer domov.

Nataša me je bila že dopoldne povabilna, naj pride zvečer k njej. Niti jedel nisem ta dan nicesar; misel o Neli je vznenirala vso mojo dušo.

"Kaj je to?" sem si mislil. "Ali je to tako cudna posledica bolezni? Menda, nblazna, ali šele zblazni? Moj Bog, kje je sedaj, kje naj jo iščem?" Jedyva pa sem izstrel v vzklik, zagledan Nej nekoliko korakov od sebe, na V-skem mostu. Stala je poleg svetilnice in me nini videla. Hotel sem steči k njej, pa sem obstal, češ: "Kaj neki dela tukaj?" V prepričanju, da mi zdaj ne uide več, sem sklenil počakati in jo opazovati. Deset minut je stale takoj in motrila mimogrede. Napisled je prišel mimo ne lepo oblečen starek in Neli je stopila k njemu; ne da bi obstal, je potegnil nekaj iz žepa in ji podal, nato kar se mu je poklonila. Nepopustno čustvo me je navdalo v tem trenotku. Mučno se je skrčilo moje sreco, kakor da vidim nekaj milega in dragega osramoceno in oblateno pred seboj; sole se mi stopile iz oči.

Da, stola nad ubogom Neli, dasiravno

sem čutil v tem trenotku neumirljivo nevoljo: saj mi prošla vsed potrebe,

nisi bila zapuščena in zbežala

na pred krutimi zatiravci, temveč pred svojimi priatelji, so jih ljubili in negovali. Zdelo se mi je, da hoče s svojim početjem nekoga presenetiti ali preplašiti, kakor bi se ponasala pred njim! Toda nekaj skrivnostnega je zorelo v njeni duši. Da, Ihmenjev je imel prav: bila je užaljena, njenana se ni mogla zacetili, ona pa je še odpirala to rano, s svojo tajnostjo in nezaupnostjo do nas vseh, kakor bi se naslajala nad svojo bolnostjo, nad tem egoizmom trpljenja, ako se smem tako izraziti. To obnavljanje bolnosti in njenega nasledja mi je bila umevna, ta naslada mnogo poniznih in razžaljnih, zatiranjih od usode in zavedajočih se v svoji duši njene krivičnosti. Toda za kakšno krivičnost se je mogla Neli pritoževati čez nas? Hotela na je osupniti in preplašiti s svojim početjem s svojimi kapricami in brezumnimi izbruhki, kakor bi se zares ponosa pred nimi. A ne! Saj je sedaj sama, nihče izmed nas je ne vidi, da prosi milodara. Ali vidi sama zase naslado v tem? Čemu ji bo miločina, čemu ji se vpraševal vsak trenotek, izgubljajoč se v razna domnevanja. Prišel sem naposled do zaključka, da njegove grožnje niso bili prazno širokoustje in da ji zares lahko napravi velike neprjetnosti, dokler živi z Aljošo. Majhnosten, mačeyalen, huboden in prekosten bil dovolj. Težko, da bi pozabil žalitev, ne da bi se poslužil kakšne prilike, da se maščine. Na vsak način pa mi je razkril eno točko zadave in še dovolj jasno izrazil o nji: nujno je zahteval ločitev med Aljošo in Natašo in pričakoval od mene, da jo pripravim na mirno ločitev, tako da ne bo "prizor, pastorov in schillerstva." Seveda je bilo v prvi vrsti do tega, da ostane Aljoša z njim zadovoljen in da ga bo smatral še nadalje za ljubečega očeta; tega je potreboval za pozneje čase, da bi lagile razpolagal s Katjinim denarjem. Imel sem torej nalogu, pripraviti Natašo na bližnjo ločitev.

Toda v Nataši sem zapazil silno izprembo: o njeni prejšnji odkriti-

sročnosti nasproti meni ni bilo več sledi-

du; še več — postala je nekako neza-

upna proti meni. Moja tolažba jo je

le mučila in moje izpravjanje je

je bolj in bolj presedalo in jo celo jezilo.

Zgodilo se je včasih, da sem sedel pri

nobi iz kota v kot, s prekrizanimi ro-

kami, mračna in bleda, kakor da je

pozabila na vse in celo na to, da sem

jaz pri nji. Kadar se je pripelnilo, da

me je pogledala, — sicer pa se je iz-

ogibala tudi mojih pogledov, — se je

naenkrat zazrealila na njenem licu ne-

"Hotela si nabrati denarja, da mi kupiš razbito čašico?"

"Da..."

"Povej, ali sem te grajal, ali sem te ošteval zaradi te čašice? Ali ne vidiš, Neli, koliko zlega v samovoljnega je v tvojem ravnanju? Ali je to lepo? Ali te ne sram? Ali..."

"Sram me je..." je zašepetal z jeda slišnim glasom in solzica se ji je posledila po licu.

"Sram..." sem ponovil za njo. "Dra-
ga Neli, ako sem krič pred teboj, od-
pusti mi in pomiriva."

Pogledala me je, solze so se ji vsle-
iz oči in vrgla se mi je na prsi.

V tem trenotku je prihitela Aleksan-
dra Semjonovna.

"Kaj? Ali je doma? Zopet? Ah, Neli,
kaj se godi s teboj? Dobro, da si vsaj
spet doma... kje pa ste jo našli, Ivan
Petrovič."

Namežnikl sem Aleksandri Semjonovni, naj me ne izprašuje; in razume-
la me je. Nežno sem se poslovil od

uboge Neli, ki je še vedno brido plaka-
la, in poprosil dobro Aleksandro
Semjonovnu, naj posedi pri njej, dokler
se ne vrnem, sam pa sem stekel k Na-
taši. Bil sem že kasen in zato sem hitel.

Ta večer se je odločevala naša uso-
da: mnogokaj sem imel govoriti z Na-
tašo, a vseeno sem vrnil besedico o
Neli in povedal vse, kaj se je zgodilo,
z vsemi podrobnostmi. Moja pripo-
vest je Natašo zelo zanimala in celo
presentila.

"Več kaj, Vanja," je dejala po krat-
kem pomislk, "zdi se mi, da te ljubi."

"Kaj — kako to?" sem vprašal za-
čuden.

"Da, to je začetek ljubezni, ženske
ljubezni..."

"Kaj misliš, Nataša! Ne bodi! Saj
je vendar še otrok!"

"Kia im skor štirinajst let. Ta ne-
volja izvira odtod, ker ne razume nje-
ne ljubezni, in ker se morda niti ona
sama ne razume. Nevolja je to, v kateri
je mnogo otrskega, a tudi res-
nobnega in resničnega. Ona je pred-
vsem ljubosumna name zaradi tebe."

Ti me ljubiš tako, da gotovo tudi doma
same zame skrbiš, govorиш in pre-
misliš in ji kažeš zbog tega premašo
pozornosti. Opazila je to, in to je ja-
ranilo. Ona bi morebiti rada govorila
s teboj, čuti potrebo, da bi ti razodela
svoje srce, a ne zna, se sramuje in sa-
ma sebe ne razume, ti pa se oddaljuješ
od nje, mesto da bi pospeli to pri-
liko, uhajaš od nje k meni in si jo celo
za časa njenе bolezni po cele dneve
puščal sam. Nad tem ona tudi plaka;
manjka je tebe in bolj od vsega jo boli-
to, da ti tega ne opažis. Saj si jo celo
sedaj, ob takšnem trenotku, zaradi me-
nega pustil sam. Jutri bo bolna zaradi
tega. Kako jo moreš puščati samo? U-
čaš hiti k njej..."

"Ne bil je pustil, toda..."

"Seveda, sama sem te prosila tvo-
ga obiska. A zdaj idи..."

"Pojdem, a verjamem ti vsega tega
ne."

"Zato, ker drugi misljam ne po-
dobno. Spomni se njene zgodovine,
premisli jo in verjel mi boš. Ona ni
rastla tako, kakor jaz in ti..."

Vrnil pa sem se vseeno pozno. Ale-
ksandra Semjonovna mi je povedala, da

Neli zopet mnogo plakala, kakor iti
več.

"Sedaj pa moram iti, Ivan Petrovič;

Filip Filipič mi je veljal. Čaka me, in-
huček."

Zahvalil sem se ji in sedel k Neline-
mu zglavju. Samemu mi je bilo težko,

da sem jo zapustil v takšnem trenot-
ku. Dolgo, do pozne noči sem za-
mišljen sedel pri njej. To je bil uso-
den čas.

Toda povedati moram, kaj se je
zgodilo tista dva tedna.

PETO POGLAVJE.

Po pomenljivem večeru, ki sem ga

preživel s knezem v B-oven restoranu,

sem bil nekaj dni zaporedoma v

neprestanem strahu za Natašo. "Sčim
je ti pretif malopridni knez in s čim
se je hotel maščevati nad njo?" sem
se vpraševal vsak trenotek, izgublji-

joč se v razna domnevanja. Prišel sem

naposled do zaključka, da njegove

grožnje niso bili prazno širokoustje

Yest.

V čevljarskem oddelku prisilne delavnice v L. je bil med redkimi kaznjenci, katerim se ne bere iz obrazu zlobna in razbojniška narava, mož srednje starosti. Bil je priden, da je delal za tri. Njegove potese so pričale, da se je po večletnem boju, kesanju in obupavanju odrekel vsemu svetu, da je zatrl v sebi vse moči in nagnjenja do življenja.

Pri vratih se je prikazal sluga in spregovoril s starim pažnikom par besed.

"O ne," je odgovoril pažnik, oči pa so mu zažarelo od veselja. "Bog ve, da on to zaslubi; kako me to veseli! Toda — — , umolknil je, čez nekoliko časa pa pristavil: "vendar ne vem prav dobro — — ." Naenkrat se mu je obraz stenil in pogledal je žalostno na tla:

"Ne, ne, Josip, če natančneje preverjam, to ni sreča zanj, sedaj ne več." Nato pa je zaklical v dvoranu: "Št. 57 takoj k gospodu ravnatelju!"

Mož resnega obraza je pokorno vstal. Prav nič se ni čudil, da ga klicé ravnatelj, kakor da bi se to godilo vsaki dan. Mirno in udano je korakal pred slugo. Tudi stari pažnik se je obrnil za njim in zmajal z glavo. "Ta je že obračunal s svetom."

Št. 57 je vstopil pred ravnatelja, ki je motril jetnika s hladnim pogledom, kakor imajo navada nadzorniki sploh.

"Jakob Ursić — — " je dejal in za trenutek utihnil.

Št. 57 je dvignil glavo.

Tega imena že ni slišal skozi de-

set let in daširavno je vedel, da se je

nekoč popre takto zval, mut sedaj to

ime ni več mnogo povedalo. Kar je

bilo v zvezi s št. 57, je v teku let pol-

gema umiralno in sedaj je mrtvo.

"Jakob Ursić," je ponovil ravnatelj,

"ker ste se skozi vrsto let takto vrlo

zadržali, vložili smo prošnjo za pomis-

ločenje, ki ni bila brez uspeha. Upam,

da bo vaše bodoče življenje delalo čast

mojemu trudu in skrbem, ki sem jih

imel za vas."

Ravnatelj je utihnil, pričakujčoče ve-

selega vskliká, zahvaljevanja in zatrjevanja. Toda Jakob Ursić ga je zrle-

nemo in topo, kakor da ni nicesar raz-

umel.

"Prosti ste, Ursić," je nadaljeval

ravnatelj, "in upam, da se boste ob-

našali zunaj dostojno."

Št. 57, sedaj zopet Jakob Ursić, je

malomorno pokimal, se obrnil in odsel.

Ravnatelj je začuden gledal za njim

in zmajal z ramci.

"Pisite!" je narekal tajniku. —

Pred vratmi ravnateljeve sobe je Ja-

kob za trenutek obstal, kakor da bi

hotel zbrati svoje misli, potem pa je

hotel zopet proti delavnici. Toda paž-

nik, ki se mu je približal, ga je prijet

za roko in mu rekel: "Pojdite zmenoj,

duhovnik želi z vami govoriti, — po-

tem vam vrnem vašo obleklo."

Duhovnik je bil še mlad človek.

Pogledal je Jakoba z ljubeznički-

mi, usmiljenje izražajocimi očmi in

molčal. Jakob pa je postajal vedno

bolj nemiren in je sramčljivo mečkal

kapo.

Duhovnik se mu je približal, prijet

zaknjence za roko in mu rekel:

"Pravčnost je dobila zadoščenje.

Deset let ste se pokorili in obžalovali

krvavo dejanje strasti. Sedaj je do-

bro, da ste prosti. Stvarnik hoče, da

vsak živi, za kar ga je namenil. Bog

hoče, da posameznik živi za splošno

korist in ne, da po storjeni pregehab

obupava in sam ugasi iskro, ki jo je

vzgala v njegovem sreču božja usmilje-

nost. Pojdite v svet in ne pozabite

nikdar, kaj ste storili, pomislite pa tudi

to, da vam je na prostu dano, da sami

sebe odkupite s tem, da vedno pomisli-

te, da ste samo človek."

Jakob se je spočetka obnašal, kakor

da ga ne bi nič brigalo; poglavoma pa

je začel umevati, kaj duhovnik govorí

in zakaj se gre. Naenkrat pa se ga je

je lotil obup in nepopisen strah.

Spuštil je kapo na tla in tako prestrašen

zrdu duhovnika, da ga je ta vprišal:

"Ljubi mož, kaj vam je?"

"Ne ven, ne ven! Pustite me tukaj!

Nočem misliti na ono. Za Boga vas

prosim, ne ven!"

Poklepnik je in prosil s sklenjenimi

rokami.

Mlad duhovnik se je prestrašil, ko

je videl tako potretna klečati pred se-

boj. Ljubeznično ga je prijet za roko

in ga posadil na stol.

"Ljubi prijatelj," mu je rekel potem

mimo, "kakor sem slišal, imate nekaj

premoženja. Preselite se v kako večje

mesto, kjer bo le policija znala za vašo

preteklost. Da pa vas ona ne bo nad-

legovala, za to bom že jaz poskrbel.

Uredite si delavnico ali malo proda-

jalno, kakor že hočete. Nič vas ne

bo oviral, da boste mirno in vdanc

prenasali, kaj vas teži. Med pridnim

delom se boste počasi zopet prilago-

dili življenju."

Tib je poslušal Jakob, iz oči pa mu

je še vedno seval strahl. Ves izmučen

je rekel naposled:

"Med svetom ne opravim nič več.

Ne čutim več v sebi moči, ki bi jo mo-

ral imeti, aka bi mogel in hotel kori-

stiti bližnjemu. — Ko je takrat žena

ležala pred menoj in se ji je srčna kri-

razlivala po prsih in je z vsakim tre-

nutkom bolj bledel njen ljubeznički

obraz, takrat sem tudi jaz prenahal ži-

veti. Zmanj je bila samo še kazen in

pokora do konca življenja. To je bila

še velika milost zame, da mi je vsled

bolečine otrpnilo srce, da sem postal top in gluhi za vse na svetu. Sedaj zopet obujate, kar sem že skoro pozabil. Vem, da mislite dobro, toda jaz ne prenesem več življenja. Vzemite moj denar in ga razdelite med revče ali obrnite ga, kakor hočete, mene pa pustite tukaj, da krampm čevljje dalje in ne budite me nikdar več."

Z usmiljenjem je gledal duhovnik na nesrečne, ki je z enim samim hipnim-in nepremišljenim dejanjem u-gonobil dvoje življenj.

"Poskusite, saj bo šlo, saj mora iti. Dolžnosti bodo dale vašemu življenju drugačno obliko in snov, čeprav se vam zdi zdaj, ko vnovič stopate v življenje, to nemogoče. Delajte sami dobro, kolikor vam dopuščajo razmire. Videj boste, da bo našlo mir vse sreco, ko boste pomagali svojemu bližnjemu in sicer boljši mir in boljšo tolažbo, kakor mislite, da jo uživate tu-kaj v obupu."

Toda tudi te besede niso Jakoba potolažile. Nemirno je zmajeval z glavo in nikdo ne bi mogel misliti, da laže, ali da se hiini, ko je rekel: "To mi ne pomača nič več, za mojo vest je tu najboljše."

"Samo poskusite, Jakob, boste videči, da je dobro." Podal mu je roko. "Pojdite v Trst, Jakob; tu imam naslov neke prijazne, stare vdove. Pri njej boš boste lahko stanovali, dokler boste bodete vodili. Iščite Bog vas bo spremljal. Skazite se pravega moža in pomislite, da morate na vsem človeštvu popraviti, kar ste zagrešili."

Cež dve ure si je že peljal Jakob proti Trstu.

Trdno je sklenil, da se z vsemi močimi zopet oprime življenja. Pri vidi, kateri mu je duhovnik priporočil, ni mogel dolgo ostati, ker je imel premalo prostora. Sam si je najel pripravno stanovanje, je uredil in okrasil z vsem, kar je potreba čevljariju. Komaj pa je vse uredil in se vseved na svoj trinožec, da bi se lotil dela, odpovedala sta mu duša in telo. Ni mogel. Vse ga je razburjalo, okolina in samota in zavedanje, da mu je na prostu, da dela ali počiva. Konč je bilo miru in tiste brezbržnosti, ki si jo je pridobil v teku let v zaporu. Vse orodje, kladivo, kopita, nož, vsega je spominjalo. Ko je bilo dovršeno, ono grozno dejanje, ostala mu je sama mala tolažba, da se bo pokoril celo življenje. Saj se je sam otožil umora, teda s tem niso bili sodniki zadovoljni. Obsodili so ga radi uboja.

Ko je pred njim umrila žena, ki min je bila vse, mu je tiho šepetal: "Sama ne vem, kaj me je tako vleklo k drugemu. Slaba sem, toda ljubila sem amo tebe!"

Leta in leta ni videl drugega kakor čevljarsko orodje v prisilni delavnici sedaj pa je zopet videc svojo ženo in zdelo se mu je, kakor bi se zgodilo še včeraj. Namenoma si je vse druge uredil, kakor je bilo takrat, toda kljub temu mu je vstajala preteklost vsak dan bolj jasno pred očmi. Ne da se povedati, kako je trpel Jakob. Sam sebi je prigoval, da se nikakor ne smi biti konec njegove kazni, in v resnicu si je začel nazaj one mirne samote in brezbržnosti v prisilni delavnici.

Zivel je kakor čudak. Sosedje so stikali glave in si šepetal na ušesa; vso ga so obsojali, nicesar dobrega niso vedeli o njem. Celo berač, kateremu je usilil večjo vsoto denarja, celo berač ga je opazoval sumljivo in se hitel križati, ko je odrhal.

Neko jutro je bilo v hiši, v kateri je stanoval, vse pokonci. Za izurjenim psem, ki je sledil tata, so se prikazali detektivi in policajci. Pred vratimi, kjer je stanoval Jakob, se je pes ustavil in je začel lajati. Jakob je odpri v sobo so stopili uradniki in pes.

Sosedje so si pomežovali. Prišla je tudi revica, kateri je dal včeraj Jakob deset krón in si mislila: "Ali ni sem znirom rekla? To ni dober človek."

Leta in leta je bilo v hiši, v kateri je stanoval, vse pokonci. Za izurjenim psem, ki je sledil tata, so se prikazali detektivi in policajci. Pred vratimi, kjer je stanoval Jakob, se je pes ustavil in je začel lajati. Jakob je odpri v sobo so stopili uradniki in pes.

Teta reče otroku: "Francelj, ne spravljam tistega troznika, saj ni čist."

"Da, teta, čist je, včeraj sem ga čisto polzial."

Teta reče otroku: "Francelj, ne spravljam tistega troznika, saj ni čist."

"Da, teta, čist je, včeraj sem ga čisto polzial."

Teta reče otroku: "Francelj, ne spravljam tistega troznika, saj ni čist."

"Da, teta, čist je, včeraj sem ga čisto polzial."

Teta reče otroku: "Francelj, ne spravljam tistega troznika, saj ni čist."

"Da, teta, čist je, včeraj sem ga čisto polzial."

Teta